

**ΣΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΕΝΕΡΓΩΝΤΑΣ ΩΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 133.8 ΚΑΙ
153.8 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9(B)
ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
(ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΥ ΑΡ. 33/64**

(Αίτηση Αρ. 1/2016)

30 Ιανουαρίου 2017

**[ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ, Π/ρος, ΝΑΘΑΝΑΗΛ, ΠΑΝΑΓΗ,
ΠΑΡΠΑΡΙΝΟΣ, ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ,
ΛΙΑΤΣΟΣ, ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, ΓΙΑΣΕΜΗ,
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δ/στές]**

**ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 112.4, 153.7(4) ΚΑΙ
153.8(1) (2) (B) (3) (4)**

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ [REDACTED]

**Ο ΑΙΤΗΤΗΣ ΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ
ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΚΑΙ/Η ΑΠΟΦΑΣΗ**

**ΝΑ ΠΡΟΒΕΙ ΣΕ ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΛΥΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΛΟΓΩ
ΑΝΑΡΜΟΣΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ
ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ**

[REDACTED] *Αιτητής, παρουσιάζεται προσωπικά.*

*Γ. Τριανταφυλλίδης, Χρ. Κληρίδης και Αχ. Αμιλιανίδης, για τον
Καθ' ου η αίτηση.*

ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ, Π.: Την απόφαση της πλειοψηφίας θα δώσει ο Ναθαναήλ Δ. και με αυτή συμφωνούν ο υποφαινόμενος, οι Παναγή, Δ., Μιχαηλίδου, Δ., Χριστοδούλου, Δ., Σταματίου, Δ., και Οικονόμου, Δ. Αποφάσεις με το ίδιο αποτέλεσμα αλλά διαφορετικό σκεπτικό θα δοθούν από τους Παρπαρίνο, Δ., Γιασεμή, Δ. και Ψαρά-Μιλτιάδου, Δ. Διαφορετική, διϊστάμενη απόφαση, θα δώσει ο Λιάτσος, Δ.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΝΑΘΑΝΑΗΛ, Δ.: Ο αιτητής, πολίτης της Δημοκρατίας, καταχώρησε στο προνοούμενο από τον περί του Συμβουλίου του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Έλεγχος και Διαδικασία) Διαδικαστικό Κανονισμό του 2015 έντυπο, αίτηση για απόλυση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας λόγω ανάρμοστης συμπεριφοράς και ανικανότητας του να κατέχει τη θέση. Η αίτηση εδράζεται στα Άρθρα 112.4, 153.7(4) και 153.8(1), (2) (B) και (3) του Συντάγματος καθώς και στο άρθρο 9(β) του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλοι Διατάξεις) Νόμου αρ. 33/1964.

Σύμφωνα με την έκθεση γεγονότων που συνοδεύει την αίτηση, ο αιτητής καταλογίζει στο Γενικό Εισαγγελέα νομική ανεπάρκεια, συμφεροντολογικές εκ μέρους του ενέργειες και αποφάσεις που όζουν άνιση μεταχείριση και δυσμενούς διάκρισης προς όφελος του κεφαλαίου και των τραπεζών γενικά. Τα παράπονα του εστιάζονται στην αγωγή υπ' αρ. 1596/91 και την Έφεση αρ. 206/2012, από τη μελέτη των οποίων διαπίστωσε ότι γραμματέας σε δικηγορικό γραφείο ορκίστηκε ψευδώς με στόχο την ανανέωση της απόφασης. Με επιστολή του ο αιτητής ζήτησε από τον Γενικό Εισαγγελέα να διερευνήσει σχετικό παράπονο του επιδιώκοντας επίσης άδεια να καταχωρήσει ιδιωτική ποινική δίωξη. Ο Γενικός Εισαγγελέας του απάντησε ότι δεν χρειάζεται έγκριση του για

καταχώρηση ιδιωτικής ποινικής δίωξης με αποτέλεσμα να καταχωρήσει την ποινική υπόθεση αρ. 19487/2015. Ο αιτητής παρακάλεσε επίσης τον Γενικό Εισαγγελέα να δώσει ρητή συγκατάθεση για συνοπτική εκδίκηση κατηγορητηρίου στο οποίο να περιλαμβάνεται και κατηγορία ψευδορκίας δυνάμει των άρθρων 110 και 111 του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154. Τότε ο Γενικός Εισαγγελέας δι' επιστολής του τον πληροφόρησε ότι με τα παρατεθέντα στοιχεία δεν δικαιολογείται η έναρξη ποινικής δίωξης, αρνούμενος στη συνέχεια να τον συναντήσει παρά τις προσπάθειες του, ενώ συναντά δικηγόρους για ευνοϊκή μεταχείριση πελατών τους λόγω φιλίας. Ο αιτητής παραπονείται πρόσθετα για τη συμπεριφορά του Γενικού Εισαγγελέα να μην απαντήσει σε συγκεκριμένες επιστολές του. Ο αιτητής έχει περαιτέρω τη θέση ότι οι εκ των υστέρων ενέργειες του Γενικού Εισαγγελέα παρά το ότι του είχε αναφέρει ότι δεν χρειαζόταν η έγκριση του ενώ καλώς γνώριζε ότι το αδίκημα της ψευδορκίας προνοεί φυλάκιση μέχρι επτά έτη, δεικνύουν μεμπτή συμπεριφορά για να συγκαλύψει άλλους κατηγορούμενους και δη δικηγόρους της Τράπεζας Κύπρου στην οποία ο Γενικός Εισαγγελέας έχει άμεσο ή έμμεσο συμφέρον, λόγω της εκεί εργοδότησης του υιού του.

Τα άλλα παράπονα του αιτητή αφορούν την κατά την άποψη του λανθασμένη γνωμάτευση που έδωσε προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τις καταχρηστικές ρήτρες παραπλανώντας τους Βουλευτές να ψηφίσουν Νόμο χωρίς αναδρομική ισχύ, παρά το ότι γνώριζε ότι είχε εκδοθεί η απόφαση *C 415/11* του ΕΔΑΔ, όπως αναφέρει, περί του αντιθέτου. Περαιτέρω, παράνομα συμβούλευσε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να αναπέμψει τον περί Ρύθμισης Ληξιπρόθεσμων Κοινωνικών Εισφορών Νόμο του 2016, ενώ γνώριζε ότι το νομοσχέδιο είχε κατατεθεί από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και έτυχε επεξεργασίας από τη Νομική Υπηρεσία του κράτους με σκοπό

να βοηθήσει αδύναμους οικονομικά πολίτες έτσι ώστε να τεθεί υπό αμφισβήτηση η τροπολογία που έγινε που επιτρέπει την καταβολή πληρωμών σε 60 αντί 30 δόσεις. Τέλος, παράνομα, κατά τον ισχυρισμό του, συμβούλευσε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να αναφέρει στο Ανώτατο Δικαστήριο τον περί Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επενδυτικών Εταιρειών και Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικό) Νόμο του 2016, χωρίς να εγείρονται θέματα αντισυνταγματικότητας ή ασυμβατότητας με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απόφαση που επηρεάζει άμεσα τον ίδιο τον αιτητή ως κάτοχο αξιογράφων.

Σε απάντηση της πιο πάνω αίτησης, (εφεξής «η κυρίως Αίτηση»), ο Γενικός Εισαγγελέας αντί καταχώρησης ένστασης σύμφωνα με τα προνοούμενα στην παράγραφο 3 του Κανονισμού, καταχώρησε δική του αίτηση, (η «επίδικη αίτηση»), επιδιώκοντας την απόρριψη της κυρίως Αίτησης ως εκδήλως αβάσιμης ή λόγω μη νομιμοποίησης του αιτητή. Υποστηρίχθηκε συναφώς στην επίδικη αίτηση ότι [REDACTED] δεν είναι πρόσωπο που νομιμοποιείται να καταχωρήσει αίτηση για παύση του Γενικού Εισαγγελέα, ούτε και έχει έννομο συμφέρον ή συνταγματική νομιμοποίηση να προωθεί την κυρίως Αίτηση. Πέραν τούτων, οι λόγοι που προβάλλονται προς παύση του Γενικού Εισαγγελέα είναι έκδηλα αβάσιμοι και αφορούν στην άσκηση των συνταγματικών του καθηκόντων και δεν συνιστούν λόγο παύσης οι γνωματεύσεις που ο Γενικός Εισαγγελέας δίδει καθηκόντως προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ή τις θέσεις που λαμβάνει σε θέματα που εγείρονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Στις 28.6.2016 δόθηκαν οδηγίες από το Συμβούλιο για την καταχώρηση γραπτών αγορεύσεων στην επίδικη αίτηση καθώς και οδηγίες για την καταχώρηση ένστασης από πλευράς του ●

██████████ Κρίθηκε συναφώς από το Συμβούλιο ότι το ζήτημα της νομιμοποίησης ή του εννόμου συμφέροντος του ██████████ τίθετο προς εξέταση κατά προτεραιότητα πριν την εξέταση της κυρίως Αίτησης επί της ουσίας των παραπόνων του.

Εξετάζοντας την επίδικη αίτηση, είναι αρχικά οφειλόμενες οι εξής διαπιστώσεις: Το λειτούργημα του Γενικού Εισαγγελέα κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα της Δημοκρατίας. Εδράζεται επί διάφορων προνοιών του Συντάγματος που θεσμοθετούν το ανεξάρτητο της θέσης εφόσον διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας από άτομα που κέκτηνται τα προσόντα διορισμού ως Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, (Άρθρο 112.1), προΐσταται δε της νομικής υπηρεσίας του κράτους, η οποία είναι ανεξάρτητη υπηρεσία μη υπαγόμενη σε οποιοδήποτε υπουργείο, (Άρθρο 112.2). Έχει το δικαίωμα να ακούεται υπό παντός Δικαστηρίου έχοντας μάλιστα το προνόμιο να προηγείται ιεραρχικώς οποιουδήποτε άλλου προσώπου που εμφανίζεται ενώπιον Δικαστηρίου ή Δικαστού, (Άρθρο 112.3). Είναι ο νομικός σύμβουλος της Δημοκρατίας, του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Υπουργικού Συμβουλίου και των Υπουργών, (Άρθρο 113.1). Έχει τη μοναδική εξουσία κατά την κρίση του, που ασκείται προς το δημόσιο συμφέρον, να κινεί, διεξάγει, επιλαμβάνεται και συνεχίζει ή διακόπτει οποιαδήποτε διαδικασία ή να διατάσσει τη δίωξη οποιουδήποτε προσώπου, (Άρθρο 113.2).

Καταγράφησαν τα πιο πάνω συνταγματικώς προνοούμενα, για να καταδειχθεί το ύψιστο του πολιτειακού αξιώματος με το οποίο ενδύεται ο θεσμός και η θέση του Γενικού Εισαγγελέα. Το ανεξάρτητο της θέσης του είναι εδραιωμένο κατά τρόπο μάλιστα που ο Συνταγματικός νομοθέτης εναπόθεσε την εξουσία απόλυσης του στο καθιδρυθέν από το Άρθρο 133.8 του Συντάγματος, Συμβούλιο, ως του μόνου αρμοδίου οργάνου που

δύναται να επιληφθεί τέτοιου ζητήματος, σε συνδυασμό με τις πρόνοιες του Άρθρου 112.4, κατά την πρόνοια του οποίου, ο Γενικός Εισαγγελέας (και ο Βοηθός Γενικού Εισαγγελέως), υπηρετεί, «υφ' ους όρους οι δικασταί του Ανωτάτου Δικαστηρίου πλην του προέδρου τούτου και δεν απολύονται, ειμή υφ' όρους και καθ' ον τρόπον οι δικασταί ούτοι.». Αυτό, σε αντιδιαστολή με άλλα συστήματα δικαίου όπου τον Γενικό Εισαγγελέα διορίζει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στην αρμοδιότητα του οποίου είναι και η απόλυση του, (Άρθρο 76 του Συντάγματος της Ινδίας του 1949 και τα λαμβανόμενα στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, όπου και στα δύο αυτά συστήματα ο Γενικός Εισαγγελέας υπηρετεί «at the pleasure of the President»).

Το μονοσήμαντο και το ανεξάρτητο του θεσμού του Γενικού Εισαγγελέα δεν παραπέμπει όμως και στο ανέλεγκτο. Ήδη από τις πρόνοιες του ιδίου του Συντάγματος, ο Γενικός Εισαγγελέας δύναται να ελεγχθεί για συμπεριφορά που, όπως και για τους Δικαστές, θεωρείται ή κρίνεται «ανάρμοστος» που επιφέρει ως συνέπεια την απόλυση του. Στο σύγχρονο κόσμο και τις αντιλήψεις περί δικαίου και πολιτειακής νομοτέλειας, κάθε αξιωματούχος του κράτους, ακόμη και ο Πρόεδρος χώρας, ελέγχονται διότι ουδείς είναι υπεράνω του απρόσωπου νόμου που εξισώνει τους πολίτες κατά ισόνομο τρόπο. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, για παράδειγμα, ο Γενικός Εισαγγελέας είναι υπόλογος στη Βουλή των Αντιπροσώπων για τον τρόπο άσκησης των εξουσιών του ως μέλος της κυβέρνησης. Η πολιτική όμως ουδετερότητα του Γενικού Εισαγγελέα στην Κύπρο δεν τον απαλλάσσει από τη λογοδοσία ενώπιον του αρμοδίου Συμβουλίου κατά το Σύνταγμα. Σύμφωνα με καθιερωμένες Ευρωπαϊκές αρχές τόσο οι Δικαστές, όσο και οι Εισαγγελείς, πρέπει να είναι άτομα υψηλού επιπέδου και ηθικής και υπόκεινται σε ανάλογους δεοντολογικούς κανόνες, (δέστε *Opinion No. 12: Judges and Prosecutors in a democratic*

society, του Consultative Council of European Judges (CCJE) και του Consultative Council of European Prosecutors (CCPE) του 2009, Guidelines on the Role of Prosecutors υιοθετηθέντων από το 8^ο United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, Havana, Cuba, 27 Αυγούστου-7 Σεπτεμβρίου 1990 και «The Status and Role of Prosecutors του United Nations Crime Office on Drugs and Crime»).

Έχοντας καταγράψει τα ανωτέρω, το κρίσιμο ερώτημα που έχει τεθεί προς απάντηση, αυτό της νομιμοποίησης του αιτητή, πρέπει να διέλθει από τις πρόνοιες του ίδιου του συνταγματικού νομοθέτη. Ο καθορισμός των εξουσιών του Γενικού Εισαγγελέα και ο έλεγχος του από το Συμβούλιο, καθώς και ο διορισμός του πρώτου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, προδιαγράφουν και την απάντηση. Ο διορισμός και η απόλυση γίνονται στο ανώτατο δυνατό πολιτειακό επίπεδο. Ενώ δηλαδή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει τον Γενικό Εισαγγελέα δεν δύναται και να τον απολύσει, ούτε οι υπηρεσίες του τερματίζονται με την αλλαγή του προσώπου του Προέδρου μετά από προεδρικές εκλογές. Όπως ακριβώς στο ανώτατο πολιτειακό επίπεδο ελέγχεται και ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ο οποίος δύναται να διωχθεί για εσχάτη προδοσία με κατηγορία που εισάγεται στο Ανώτατο Δικαστήριο από τον Γενικό Εισαγγελέα και το Βοηθό Γενικού Εισαγγελέα μετά από ψήφισμα των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των βουλευτών (Άρθρο 45 του Συντάγματος). Όσον αφορά τους βουλευτές, αυτοί διώκονται, συλλαμβάνονται ή φυλακίζονται μόνο μετά από άδεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου και προς άρση της ασυλίας τους, (Άρθρο 83).

Εκ των ανωτέρω συνάγεται αβίαστα ότι υπάρχει συνταγματικός έλεγχος για τους υπηρετούντας πολιτειακούς θεσμούς με τελικό κριτή το

Ανώτατο Δικαστήριο ή το Συμβούλιο. Η αλληλοεπίδραση των πολιτειακών θεσμών παραμένει έτσι στο ύψιστο δυνατό επίπεδο με τον έλεγχο να ασκείται από ανεξάρτητο και αμερόληπτο Δικαστήριο και με αίτηση που εισάγεται κατά κανόνα από το Γενικό Εισαγγελέα, (δέστε για παράδειγμα τις υποθέσεις *Αίτηση Γενικού Εισαγγελέα για άρση της ασυλίας του Βουλευτή Φειδία Σαρίκα* Αίτηση αρ. 1/2014, ημερ. 9.2.2015 και *Αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα για άρση ασυλίας του Βουλευτή Ανδρέα Θεμιστοκλέους* Αίτηση αρ. 1/2016, ημερ. 10.2.2016). Ως συνέπεια το Κυπριακό Σύνταγμα που θεωρείται ένα από τα «πλέον λεπτομερειακά συντάγματα του κόσμου» (*Ανδρέα Νικόλα Λοΐζου: Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας*, σελ. 3), προνοεί για έλεγχο της μιας εξουσίας έναντι της άλλης ή των ανεξάρτητων θεσμών ή και των ιδίων των Δικαστών, (από το δικό τους σώμα), με την κίνηση πολιτειακών και θεσμοθετημένων συνταγματικά μηχανισμών.

Το Σύνταγμα ως υπέρτατο νομοθετικό κείμενο ερμηνεύεται, κατά πάγια νομολογιακή αρχή, στενά. Όπου το λεκτικό του είναι σαφές, αποδίδεται από το Δικαστήριο η φυσική γραμματική έννοια των λέξεων, (*Turhan M. Ozturk v. Republic* 2 R.S.C.C. 35). Εκεί όπου χρήζει διασάφησης ερμηνεύεται κατά τρόπο που αποδίδει την πρόθεση και σκοπό του νομοθέτη, (*Πρόεδρος της Δημοκρατίας v. Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 2)* (2001) 3 A.A.Δ. 519). Οι νόμοι γενικώς ερμηνεύονται επίσης κατά τρόπο που αποδίδουν το σκοπό του συνταγματικού νομοθέτη, κατά τρόπο όμως που δεν εκφεύγει του πλαισίου λειτουργίας του Συντάγματος και μόνο στο βαθμό που είναι αναγκαίο, (*Pelides v. Republic* (1971) 3 C.L.R. 13. Λέχθηκε στην *Πρόεδρος της Δημοκρατίας v. Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 2)* – πιο πάνω – ότι εάν η σημασία του κειμένου είναι διφορούμενη, καθοδήγηση στην ερμηνεία του μπορεί να αντληθεί από το σκοπό που ο συνταγματικός

νομοθέτης ήθελε να προαγάγει «ορώμενη στο πλαίσιο του ευρύτερου σκοπού του Συντάγματος».

Έχοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω και υπό το φως του τρόπου που είναι δομημένο το Σύνταγμα, με την εξουσία για έλεγχο των ανωτάτων πολιτειακών αξιωματούχων να εναπόκειται στο Ανώτατο Δικαστήριο ή το Συμβούλιο διά αιτήσεως που εισαγάγει ο Γενικός Εισαγγελέας, δεν διαπιστώνεται στην ουσία οποιαδήποτε *lacuna* στο Σύνταγμα. Πρόθεση του συνταγματικού νομοθέτη δεν ήταν η απόδοση σε πολίτη της Δημοκρατίας δικαιώματος να ασκεί αίτηση κατ' ιδίαν προς απόλυση του Γενικού Εισαγγελέα, όπως δεν θα μπορούσε να το πράξει για να αιτηθεί την αποπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας για εσχάτη προδοσία ή να ζητήσει την άρση βουλευτικής ασυλίας για οποιονδήποτε βουλευτή. Ούτε εναπόκειται στο Δικαστήριο να νομοθετεί στην ουσία εισάγοντας πρόνοιες που δεν υπάρχουν και που απολήγουν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο σε νομιμοποίηση ιδιώτη να θέτει, αυτός τούτος, ως αιτητής, ζήτημα απόλυσης του Γενικού Εισαγγελέα, (*Vrahimis v. Republic* (1971) 3 C.L.R. 104).

Όπου το Σύνταγμα ήθελε να δώσει ιδιότυπο συμφέρον, το έπραξε όπως στην περίπτωση του Άρθρου 146 που προαπαιτεί την άσκηση προσφυγής από οποιοδήποτε πρόσωπο του οποίου το ενεστώς έννομο συμφέρον προσεβλήθη ευθέως και αυτό βέβαια αφορά μόνο σε θέματα διοικητικού δικαίου και λειτουργίας του διοικητικού κράτους.

Κατά παρόμοιο τρόπο, και προς υποστήλωση της πιο πάνω ερμηνείας, η αρμοδιότητα επίλυσης αντιφάσεων στα δύο κείμενα του Συντάγματος (Ελληνικό και Τουρκικό), κατά τα προνοούμενα από το Άρθρο 149, δεν αφορά στην καθιέρωση διαδικασίας για τη διακήρυξη των δικαιωμάτων των πολιτών, ούτε αποτελεί δικονομικό μέτρο εξομοιούμενο

με αγωγή του δημοσίου (actio popularis) (Ανδρέα Νικόλα Λοΐζου: *Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας*, σελ. 365).

Αποκλείεται συνεπώς η καταχώρηση αίτησης για απόλυση του Γενικού Εισαγγελέα από ιδιώτη εν είδει actio popularis διότι δεν νομιμοποιείται προς τούτο, μη έχοντας το θεσμοθετημένο πολιτειακό εκείνο συμφέρον, και όχι απλώς το ιδιωτικό. Πέραν της δυνατότητας που λογικά θα είχε ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ως το διορίζον όργανο, να αιτηθεί στην κατάλληλη περίπτωση προς το Συμβούλιο την απόλυση του Γενικού Εισαγγελέα, η νομιμοποίηση ενός απλού ιδιώτη θα απέληγε σε ουσιαστική κατάλυση της ανεξαρτησίας των θεσμών με κατακλυσμό υποθέσεων για προσωπικά στην ουσία συμφέροντα που δεν αγγίζουν την ίδια τη φύση λειτουργίας και τρόπο ενάσκησης των εξουσιών του Γενικού Εισαγγελέα.

Ο Γενικός Εισαγγελέας είναι μεν υπόλογος στο Σύνταγμα και υπόκειται σε απόλυση υπό τους όρους και καθ' όν τρόπο είναι δυνατή η απόλυση των Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, δεν μπορεί όμως να καταστεί υπόλογος σε κάθε ιδιώτη που θεωρεί ότι θίγονται τα συμφέροντα ή τα δικαιώματα του από την άσκηση των αρμοδιοτήτων που το Σύνταγμα έχει εναποθέσει στον Γενικό Εισαγγελέα.

Αναδρομή στην ίδια την κυρίως αίτηση επιβεβαιώνει ότι τα όσα ο αιτητής επιδιώκει να φέρει ενώπιον του Συμβουλίου, αποτελούν, κατά το δικό του ισχυρισμό, θιγόντα προσωπικά του ζητήματα. Δεν είναι δυνατόν πολίτης να ζητεί την απόλυση του Γενικού Εισαγγελέα επί τω ότι διαφωνεί με τον τρόπο που συμβουλεύει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ή την κυβέρνηση γενικότερα στο πλαίσιο των εξουσιών του. Τα όσα αναφέρει ο αιτητής στην καταχωρηθείσα γραπτή του αγόρευση για το δικαίωμα του

να προχωρήσει την κυρίως Αίτηση είναι νομικά αδόκιμα. Είναι πρόδηλο από την αγόρευση ότι το επικαλούμενο δημόσιο συμφέρον του αιτητή προς απόλυση του Γενικού Εισαγγελέα ταυτίζεται με το προσωπικό του συμφέρον. Ακριβώς, όπως και ο ίδιος αναγνωρίζει, η ενεργοποίηση του Άρθρου 153.8 του Συντάγματος εγείρει ζήτημα ύψιστου δημοσίου συμφέροντος, πολιτειακής σημασίας και είναι εξαιρετικής φύσεως διαδικασία και συνεπώς δεν μπορεί να λαμβάνει τη μορφή της *actio popularis*.

Η επίδικη αίτηση επιτυγχάνει. Ο αιτητής δεν νομιμοποιείται στην καταχώρηση ή την προώθηση της κυρίως Αίτησης, η οποία και απορρίπτεται.

Μ.Μ. Νικολάτος,

Π.

Στ. Ναθαναήλ,

Δ.

Π. Παναγή,

Δ.

Δ. Μιχαηλίδου,

Δ.

Μ. Χριστοδούλου,

Δ.

Κ. Σταματίου,
Δ.

Τ.Θ. Οικονόμου,
Δ.

/ΕΘ

**ΣΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΕΝΕΡΓΩΝΤΑΣ ΩΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 133.8 ΚΑΙ 153.8 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9(Β) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ (ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΥ ΑΡ. 33/64**

Αίτηση αρ. 1/2016

30 Ιανουαρίου, 2017

*[Μ. ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ, Π., ΣΤ. ΝΑΘΑΝΑΗ, Π. ΠΑΝΑΓΗ,
Α. ΠΑΡΠΑΡΙΝΟΣ, Δ. ΜΙΧΗΛΙΔΟΥ, Μ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ,
Α. ΛΙΑΤΣΟΣ, Κ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Γ. ΓΙΑΣΕΜΗ, Τ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ,
Τ. ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δ.Δ.]*

**ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 112.4, 153,7(4) ΚΑΙ
153.8(1)(2)(Β)(3)(4)**

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ [REDACTED]

**Ο ΑΙΤΗΤΗΣ ΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΙΣ
ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΚΑΙ/Η ΑΠΟΦΑΣΗ:**

**ΝΑ ΠΡΟΒΕΙ ΣΕ ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΛΥΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΛΟΓΩ
ΑΝΑΡΜΟΣΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ
ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ.**

Ο Αιτητής κ. [REDACTED] παρουσιάζεται προσωπικά

Γ. Τριανταφυλλίδης, Χρ. Κληρίδης και Αχ. Αιμιλιανίδης, για τον Καθ' ου η
Αίτηση

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΠΑΡΠΑΡΙΝΟΣ, Δ. Ένα και μοναδικό ερώτημα χρήζει απάντησης στην παρούσα υπόθεση. Ένα ερώτημα το οποίο από την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν απασχόλησε κανένα θεσμικό όργανο στην έκταση που αναφέρεται τώρα, και ασφαλώς ούτε και τα Δικαστήρια. Το ερώτημα, λοιπόν, το οποίο τίθεται και χρήζει απάντησης είναι:

«Κατά πόσο νομιμοποιείται ο Αιτητής, [REDACTED] να καταχωρίσει αίτηση ενώπιον του Συμβουλίου, για παύση του Γενικού Εισαγγελέα σύμφωνα με το Άρθρο 153.8 του Συντάγματος.»

Τα γεγονότα που περιβάλλουν την παρούσα υπόθεση εκτίθενται στην απόφαση της πλειοψηφίας και δεν θα τα επαναλάβω. Συμφωνώ με το αποτέλεσμα της απόφασης της πλειοψηφίας αλλά για τους λόγους που εκθέτω στη δική μου απόφαση.

Το Άρθρο 153.8 του Συντάγματος έχει ως ακολούθως:

«8. (1) Καθιδρύεται συμβούλιον συγκείμενον εκ του προέδρου του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου ως προέδρου και του Έλληνος και του Τούρκου δικαστού του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου ως μελών.

(2) Το συμβούλιον τούτο κέκτηται αποκλειστικήν αρμοδιότητα να αποφασίζει επί παντός θέματος αναφερομένου:

(α) εις την αποχώρησιν, την απόλυσιν ή τον καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπον τερματισμόν του διορισμού του προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου συμφώνως προς τούς όρους υπηρεσίας τους περιλαμβανομένους εν τω εγγράφω του διορισμού αυτού.

(β) εις την αποχώρησιν ή την απόλυσιν των Ελλήνων δικαστών ή Τούρκου δικαστού του Ανωτάτου Δικαστηρίου δια τους εν εδαφίοις (3) και (4) της εβδόμης παραγράφου του παρόντος άρθρου προβλεπομένους λόγους.

(3) Η κατά το εδάφιον (2) της παρούσης παραγράφου διαδικασία ενώπιον του συμβουλίου είναι δικαστικής φύσεως, ο δε υπό κρίσιν δικαστής δικαιούται να ακουσθή και να υποστηρίξη την υπόθεσιν αυτού ενώπιον του συμβουλίου.

(4) Η απόφασις του συμβουλίου λαμβανομένη κατά πλειοψηφίαν είναι δεσμευτική δια τον Πρόεδρον και τον Αντιπρόεδρον της Δημοκρατίας, οίτινες προβαίνουν

από κοινού εις τα δεούσας ενεργείας συμφώνως προς την απόφασιν ταύτην.»

Οι όροι παραμονής στην εξουσία, των αξιωματούχων της Νομοθετικής Εκτελεστικής και Δικαστικής Εξουσίας, ρυθμίζονται λεπτομερειακά από το ίδιο το Σύνταγμα (Άρθρα 44, 71, 133 και 153). Σε όλες στις περιπτώσεις το Σύνταγμα ορίζει ότι η Δικαστική Εξουσία είναι η αρμόδια Αρχή για ν' αποφασίσει κατά πόσο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων και Δικαστές, έχουν εκπέσει από το αξίωμα τους (βλ. *Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλή των Αντιπροσώπων (1985) 3 Α.Α.Δ. 1429*). Κατ' ανάλογο τρόπο το Σύνταγμα προβλέπει τα ίδια για τον Γενικό Εισαγγελέα, Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα, Γενικό Ελεγκτή, Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, Μέλη της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας και Διοικητή και Υποδιοικητή της Κεντρικής Τράπεζας (Άρθρα 112, 115, 118, 124).

Η ανάθεση της πιο πάνω αρμοδιότητας στη Δικαστική Εξουσία κάθε άλλο παρά τυχαία είναι. Η Δικαστική εξουσία είναι εντελώς διαχωρισμένη από τις άλλες δύο εξουσίες και ασκείται από απόλυτα ανεξάρτητο Δικαστικό Σώμα, έχει ευρεία εξουσία ιδιαίτερα σε Συνταγματικά θέματα και ορθά χαρακτηρίζεται ως η σπονδυλική στήλη ολόκληρου του Συνταγματικού Μηχανισμού (“the vertebral column of the whole constitutional mechanism”). Στην *Γενικός Εισαγγελέας ν. Γεωργίου (1984) 2 Α.Α.Δ.*

251, 268 το Ανώτατο Δικαστήριο ομόφωνα απέρριψε εισήγηση ότι έκπτωση από τη θέση Μέλους της Βουλής των Αντιπροσώπων ανάγεται στη δικαιοδοσία της Βουλής των Αντιπροσώπων. Η Δικαστική Εξουσία, όπως τονίστηκε, είναι η μόνη αρμόδια αρχή να αποφασίζει κατά πόσο βουλευτική έδρα έχει κενωθεί.

Από την άλλη, βεβαίως, υπό το καθεστώς του δημοκρατικού πολιτεύματος, οι Δικαστές, ως όργανα της τρίτης πολιτειακής λειτουργίας, δεν μπορεί παρά να είναι τελικά υπόλογοι απέναντι στους πολίτες που δικαιολογημένα έχουν τη σχετική προσδοκία και αξίωση να ευθύνονται οι δικαστές, ενόψει του ότι δεν τους έχει ανατεθεί «εν λευκώ» η εκτέλεση των υψηλών δικαστικών καθηκόντων τους, για συμπεριφορές μεταξύ άλλων, στην άρνηση, εκτέλεση ή μη ευσυνείδητη εκτέλεση των καθηκόντων τους, την αναξιοπρεπή στάση τους, βλαπτική ή επιθετική συμπεριφορά τους, προκατάληψη κ.λ.π. και βέβαια στην τυχόν διάπραξη εγκλημάτων. Άλλωστε, τυχόν αντίληψη του περί ανεύθυνου του Δικαστή, ως επακόλουθο της Δικαστικής του ανεξαρτησίας δεν θα ήταν συμβατή με τη Δημοκρατία και το Κράτος Δικαίου που απαιτούν την ευθύνη όλων των δημόσιων λειτουργών για την άσκηση των πολιτειακών καθηκόντων τους (βλ. *Δικαστική ανεξαρτησία και αμεροληψία*, Δημ. Γ. Ράικος σελ. 162, *S. Lubet, Jubet, Judicial discipline and judicial independence, Law and*

Contemporary Problems 1998, (59) p.61, ff, A. Ράικος, Συνταγματικό Δίκαιο, Τομ. 1 Εισαγωγή-Οργανωτικό Μέρος 2002, σελ. 1044).

Η συμπεριφορά του Δικαστή δεν μπορούσε παρά να είναι αντικείμενο και Διεθνών Συμβάσεων.

Σύμφωνα με τη Σύσταση Νο R(94)12 του Συμβουλίου της Ευρώπης η μη εκτέλεση των δικαστικών καθηκόντων κατά τρόπο προσήκοντα και επαρκή και η διάπραξη εκ μέρους του πειθαρχικού παραπτώματος συνιστούν τη βάση για τη λήψη μέτρων εις βάρος του όπως ακριβώς συμβαίνει και με όλους του φορείς δημοσίων αξιωμάτων που δεν ανταποκρίνονται εις τα καθήκοντα τους.

Στον Ευρωπαϊκό Χάρτη για το Νομικό Καθεστώς των Δικαστών (European Charter on the Statute for Judges) που εγκρίθηκε στο Στρασβούργο στις 8-10 Ιουλίου 1998, Άρθρο 5, γίνεται αναφορά μεταξύ άλλων στην πειθαρχική ευθύνη του Δικαστή με αφετηρία την αρχή της νομιμότητας της πειθαρχικής ποινής.

Τέλος, σύμφωνα με τις αποφάσεις υπ' αρ. 40/32 της 29 Νοεμβρίου 1985 και 40/146 της 13 Δεκεμβρίου 1985 της Γενικής Συνέλευσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, προβλέπεται ότι Δικαστής μπορεί να παυθεί λόγω ανικανότητας να εκτελέσει τα δικαστικά του καθήκοντα ή συμπεριφοράς που δεν συνάδει με το αξίωμα του.

Αναμφιβόλως, δεν μπορεί να υποστηριχθεί σοβαρά ότι θίγεται η δικαστική ανεξαρτησία όταν ο Δικαστής διώκεται πειθαρχικά επειδή διέπραξε αδικήματα του κοινού Ποινικού Δικαίου ή επέδειξε συμπεριφορά που υπερβαίνει τα ανεκτά όρια της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, το σεβασμό των δικαιωμάτων των άλλων ή της εκμετάλλευσης της δικαστικής ιδιότητας (βλ. *St. Lubet, Judicial Discipline and Judicial Independence, 61 Law and Contemporary Problems 1998, p.59,ff(60)* και *Δικαστική Ανεξαρτησία και αμεροληψία, Δημ. Γ. Ράικος σελ. 163*).

Δεν μπορούν βέβαια ν' αποκλεισθούν κίνδυνοι για τη δικαστική ανεξαρτησία από την έλλειψη αντικειμενικότητας των Οργάνων Ελέγχου ή επιβολής των κατά νόμο κυρώσεων στους Δικαστές. Για το λόγο αυτό επισημαίνεται ότι το κέντρο βάρους του προβλήματος της ευθύνης του Δικαστή μετατοπίζεται στον τρόπο και τη διαδικασία διαπίστωσης της από Όργανα που παρέχουν εχέγγυα ορθής και αμερόληπτης κρίσης, ώστε να

διασφαλίζεται η επιτασόμενη από το Σύνταγμα προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των Δικαστών (βλ. *Γ. Ράικος, Συνταγματικό Δίκαιο, Τομ. 1 Εισαγ. – Οργανωτικό Μέρος, 2002, σελ. 1044, F. Baur Justiz aufsicht und richterliche Unabhängigkeit, Τόμος 1 προς τιμή Γ. Ραμμου Αθήναι 1979, σελ 61 επ.*).

Η αποστολή της Δικαιοσύνης είναι η εφαρμογή του Δικαίου όπως καθορίζεται στο Σύνταγμα και στους Νόμους που συνάδουν με αυτό, διασφαλίζοντας έτσι την άσκηση των πολιτειακών εξουσιών σύμφωνα με το Νόμο. Είναι μέσα από αυτή τη διαδικασία που εξασφαλίζεται το κράτος δικαίου (βλ. *Πρόεδρος της Δημοκρατίας (άνω)*].

Σε άλλες χώρες η νομιμοποίηση του Οργάνου ή προσώπου που νομιμοποιείται στην καταχώρηση αιτήσεως της φύσεως υπό εξέταση ρυθμίζεται νομοθετικά. Στις ΗΠΑ από την Βουλή των Αντιπροσώπων, στον Καναδά άρχεται από τις δύο Βουλές και ακολούθως από την Κυβέρνηση, στην Ελλάδα από αρμόδιο Όργανο που καθορίζεται από τον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάσταση Δικαστικών Λειτουργών (ΚΟΔΚΔΛ Άρθρο 98(1)), στη Μεγάλη Βρετανία από τις δύο Βουλές (House of Commons και House of Lords) και τελικά ορίζεται Επιτροπή (Commons Committee) η οποία προωθεί τη διαδικασία, στην

Ιρλανδία το Σύνταγμα (Άρθρο 35) και Νόμος (The House of the Oireachtas (Inquiries, Privileges and Procedures)) Act 2013 ρυθμίζει το θέμα. Στον Καναδά γίνεται ρύθμιση στο Σύνταγμα και η διαδικασία προωθείται μετά από πρόταση των δύο Βουλών.

Στη Γερμανία ρυθμίζεται το θέμα από το Άρθρο 98 του Συντάγματος. Το αίτημα γίνεται από την Ομοσπονδιακή Βουλή (για τους Ομοσπονδιακούς Δικαστές). Στη Γαλλία ρυθμίζεται το θέμα από το Σύνταγμα (Άρθρο 64). Στην Ιταλία το αίτημα στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο υποβάλλεται από τον Γενικό Εισαγγελέα ή Υπουργό Δικαιοσύνης.

Στις αποικιακές Πολιτείες πριν το 1957 η απόλυση των Ανώτατων Δικαστών ήταν στην διάθεση του Στέμματος (Crown) που τους παράπεμπε σε Δικαστική Επιτροπή του Privy Council. Μετά το 1957 και με την ανεξαρτησία τους το θέμα ρυθμιζέτο στο Σύνταγμα εκάστου Κράτους με γνώμονα τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των Δικαστών.

Η νομιμοποίηση για έναρξη της διαδικασίας παραχωρήθηκε στον Πρωθυπουργό ή Λόρδο Πρόεδρο (Lord President) ή Αρχιδικαστή (Chief

Justice). Στην Ινδία η διαδικασία αρχίζει από τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Ο Συνταγματικός Νομοθέτης στο Άρθρο 153.8 δεν όρισε ρητά κάποιο όργανο της Κυπριακής Πολιτείας το οποίο νομιμοποιείται να καταχωρίσει και προωθήσει τη διαδικασία σύμφωνα με το Άρθρο 153.8. Παρ' όλα αυτά η πρόσβαση στο Συμβούλιο θα πρέπει να είναι τόσο ευρεία όσο το Σύνταγμα επιτρέπει (*Ratio legis est anima legis*). Το Σύνταγμα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με την πρόθεση του Συνταγματικού Νομοθέτη. Ο Συνταγματικός Νομοθέτης όρισε τη διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου ως δικαστικής φύσεως με φυσικό επακόλουθο, μεταξύ άλλων, ο υπό κρίσιν Δικαστής να δικαιούται να ακουστεί και να υποστηρίξει την υπόθεση. Αυτό σημαίνει ότι δικαιούται να αντεξετάσει μάρτυρες και να παρουσιάσει μαρτυρία για υπεράσπιση του. Ως συνέπεια της φύσεως αυτής είναι εφαρμόσιμο το Άρθρο 6.1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), αντίστοιχου με το Άρθρο 30 του Συντάγματος που διασφαλίζει το δικαίωμα πρόσβασης σε Δικαστήριο. Στην *OLUJIC v. CROATIA, Application No. 22330/05,5/52009* το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έκρινε ότι το National Judicial Council της Κροατίας θα έπρεπε να θεωρηθεί, ως ανεξάρτητο Δικαστήριο ιδρυθέν με

νόμο, για τους σκοπούς του Άρθρου 6 της ΕΣΔΑ και ότι το Άρθρο 6 είναι εφαρμόσιμο επί της πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον του Αιτητή.

Ο Αιτητής ήταν Δικαστής και Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Ήταν επίσης μέλος του Εθνικού Δικαστικού Συμβουλίου (National Judicial Council) (NJC). Το 1996 η Κυβέρνηση κατέχωρησε παράκληση (request) στο NJC για έναρξη πειθαρχικών διαδικασιών εναντίον του αιτητή με τον ισχυρισμό ότι από τον Ιανουάριο μέχρι Αύγουστο 1996 ο αιτητής είχε σεξουαλικές σχέσεις με ανήλικους και ότι από το 1995 και εντεύθεν χρησιμοποιούσε το αξίωμα του για προστασία οικονομικών δραστηριοτήτων δύο ατόμων που ήταν γνωστά για εγκληματικές δραστηριότητες και ως εκ τούτου προκάλεσε ζημιά στο Δικαστικό Σώμα, το οποίο ανάγεται σε σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα. Για τους λόγους αυτούς εισηγήθηκε την καταχώρηση πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον του και να του επιβληθούν πειθαρχικές ποινές συμπεριλαμβανομένης της μόνιμης απομάκρυνσης από τα καθήκοντα του ως Δικαστή και ως Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Περαιτέρω ζήτησαν την άμεση προκαταρκτική απομάκρυνση του από τα καθήκοντα του διαρκούσης της διαδικασίας. Το NJC βρήκε ένοχο τον αιτητή για το δεύτερο σκέλος των κατηγοριών και τον έπαυσε τόσο από τη θέση του ως Δικαστή αλλά και ως Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Ο αιτητής ακολούθως ζήτησε

κοινοβουλευτική προστασία η οποία δεν του δόθηκε και στις 21.3.1997 κατεχώρησε “constitutional complaint” και παραπονέθηκε ότι η διαδικασία εναντίον του ήταν άδικη και το δικαίωμα του για σεβασμό της αλληλογραφίας του παραβιάστη. Το Συνταγματικό Δικαστήριο τον δικαίωσε και παρέπεμψε την υπόθεση για επανεκδίκαση ενώπιον του NJC. Εις τη διαδικασία ενώπιον του NJC ζήτησε την εξαίρεση τεσσάρων μελών διότι δεν επέδειξαν αμεροληψία σε δηλώσεις τους στον Τύπο. Το NJC απέρριψε το αίτημα για τα τρία μέλη χωρίς δικαιολογία ενώ το τέταρτο μέλος είχε ήδη αποχωρήσει από τη διαδικασία. Ο Αιτητής ζήτησε περαιτέρω δημόσια εκδίκαση της υπόθεσης του, αίτημα το οποίο απερρίφθη από το NJC με αιτιολογία ότι έτσι θα προστατεύετο ο Αιτητής και το Δικαστικό Σώμα. Το NJC αφού προχώρησε στη διαδικασία εξέδωσε την απόφαση του στις 7.10.1998 και απέλυσε και πάλι τον Αιτητή και από τα δύο αξιώματα που κατείχε. Αιτήματα του που ακολούθησαν στο Chamber of the Counties και Constitutional Court απερρίφθησαν. Το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην απόφαση του επί της αποδεκτότητας (Admissibility) του Αιτητή έκρινε τα ακόλουθα:

«41. As to proceedings before the National Judicial Council, the Court notes that they follow the rules of criminal procedure set out in detail in the Code of Criminal Procedure; these include, inter alia, all the guarantees provided by Article 6 of the Convention and enable the

accused to submit his or her defence. When ruling in disciplinary proceedings against judges, the National Judicial Council is empowered to establish the facts of a given case, hold hearings, hear witnesses and assess other evidence and decide on all questions of fact and law.

42. *In the applicant's case, the National Judicial Council thus exercised judicial powers in determining his disciplinary responsibility. Against this background, the Court considers that the National Judicial Council is to be regarded as an independent tribunal established by law for the purposes of Article 6 of the Convention and that therefore the disciplinary proceedings against the applicant were conducted before a tribunal for the purposes of Article 6 § 1 of the Convention.*
43. *It follows that the applicant had access to a court and that Article 6 is applicable both to the disciplinary proceedings against the applicant before the National Judicial Council and the proceedings following from the applicant's constitutional complaint.»*

Το Άρθρο 153.7(4) προβλέπει ότι ο Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου απολύεται λόγω «ανάρμοστης συμπεριφοράς». Το Άρθρο (Αρ. 153.8), όπως ήδη έχει αναφερθεί δεν καθορίζει ποιος νομιμοποιείται να καταχωρίσει στο Συμβούλιο αίτηση για παύση του Δικαστή ή άλλων Αξιωματούχων, όπως ο Γενικός Εισαγγελέας ο οποίος σύμφωνα με το Άρθρο 112 απολύεται «καθ' ον τρόπον οι δικασταί του Ανωτάτου Δικαστηρίου», αντικείμενο της αίτησης υπό εξέταση. Τονίζεται ότι σ' άλλα Άρθρα του Συντάγματος, ο συνταγματικός Νομοθέτης όρισε ρητά ποια όργανα νομιμοποιούνται στη λήψη μέτρων για διάφορα συνταγματικά

θέματα συμπεριλαμβανομένης και της δίωξης του Προέδρου και Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας (βλ. *Άρθρο 45*), βουλευτού (*Άρθρο 83*). Σχετικά επίσης είναι τα Άρθρα 105, 113, 139(3), 140, 141, 142, 143, 157(2).

Άλλες χώρες, όπως έχει αναφερθεί, ρύθμισαν το θέμα νομοθετικά. Η Σύσταση Νο. R (94)12 του Συμβουλίου της Ευρώπης (άνω) προβλέπει ότι ο καθορισμός του οργάνου και της διαδικασίας για τη λήψη των μέτρων ή πειθαρχικών κυρώσεων σε βάρος των δικαστών εναπόκειται στα Κράτη. Στην Κύπρο το νομοθετικό σώμα μέχρι σήμερα δεν έχει ρυθμίσει νομοθετικά το θέμα αυτό και συνεπώς διαπιστώνεται «lacuna» αναφορικά με τη δίωξη του Γενικού Εισαγγελέα εφόσον ο ίδιος δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα διώχτης και διωκόμενος. Δεν μπορούν να προστεθούν στο Σύνταγμα πρόνοιες που δεν θέλησε ο Νομοθέτης. Δεν μπορεί να αναμορφωθεί νομοθετικό κείμενο το οποίο παρουσιάζεται ελλειμματικό ώστε στην ουσία να εισαγάγει πρόνοια για νομιμοποίηση άλλου οργάνου ενώ δεν υπάρχει τέτοια πρόνοια στο Σύνταγμα. Η συμπλήρωση της νομοθεσίας μέσω απόφασης του Συμβουλίου δεν είναι επιτρεπτή (βλ. *Dias United Publishing Co Ltd v. Δημοκρατίας (1996) 3 A.A.Δ. 550, Sigma Radio T.V. Ltd v. Δημοκρατίας (2009) 3 A.A.Δ. 268*). Αυτό εμπίπτει στην αρμοδιότητα του νομοθετικού σώματος εάν αυτό επιθυμεί οποιαδήποτε

αλλαγή. Δεν είναι δυνατό διά της κρίσεως του Συμβουλίου να προστεθούν στο Σύνταγμα πρόνοιες που δεν θέλησε ο Νομοθέτης.

Στην Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 2)

(2001) 3 Α.Α.Δ. 519 στη σελ. 523 λέχθηκαν τα πιο κάτω:

«Το Σύνταγμα έχει διαχρονικό χαρακτήρα και κάτω από αυτό το πρίσμα ερμηνεύεται. Όταν το κείμενο συνταγματικής διάταξης είναι διαυγές και η σημασία του διάφανη, εκεί τελειώνει και το ερμηνευτικό εγχείρημα. Όταν όμως, η σημασία του κειμένου είναι διαφορούμενη καθοδήγηση στην ερμηνεία του μπορεί να αντληθεί από το σκοπό που ο νομοθέτης επιδιώκει να προαγάγει με τη συγκεκριμένη διάταξη, ορώμενη στο πλαίσιο των ευρύτερων σκοπών του Συντάγματος.»

Στην Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 2)

(2009) 3 Α.Α.Δ. 648 λέχθηκαν τ' ακόλουθα:

«Είναι πάγια νομολογημένο ότι δεν μπορεί να διευρυνθεί ερμηνευτικά ο νόμος για να προβλέψει για περίπτωση για την οποία σαφώς και αναμφισβήτητα δεν έχει γίνει πρόνοια, και δεν υπάρχει αυθεντία που να εξουσιοδοτεί οποιοδήποτε δικαστήριο να αλλάζει λέξεις σε νομοθέτημα, ούτως ώστε να καλύπτει περίπτωση για την οποία δεν υπάρχει πρόνοια (Causus omissus). Αυτό θα ισοδυναμούσε όχι με ερμηνεία, αλλά με

τροποποίηση. (Δείτε *Craies on Statute Law*, 7η Έκδοση, στη σελ. 69.)»

Στην *Κρονίδης ν. Δημοκρατίας (2009) 3 Α.Α.Δ. 669* η Πλήρης Ολομέλεια είπε μεταξύ άλλων:

«Δεν μπορεί να διευρυνθεί ερμηνευτικά ένας νόμος έτσι ώστε να προβλέψει για περίπτωση για την οποία σαφώς και αναμφισβήτητα δεν έχει γίνει πρόνοια.»

Το ακόλουθο απόσπασμα από το *House of Lords* στην *Duport Steel Ltd and Others ν. Sirs and Others (1980) 1 All E.R. 529* που υιοθετήθηκε στην *Pavlides ν. The Republic & Others (1980) 3 Α.Α.Δ. 345* είναι χαρακτηριστικό της αντιμετώπισης του θέματος:

"...at a time when more and more cases involving the application of legislation which gives effect to policies that are the subject of bitter public and parliamentary controversy, it cannot be too strongly emphasised that the British Constitution, though largely unwritten, is firmly based on the separation of powers: Parliament makes the laws, the judiciary interpret them. When Parliament legislates to remedy what the majority of its members at the time perceive to be a defect or a lacuna in the existing law (whether it be the written law enacted by existing statutes or the unwritten common law as it has been expounded by the Judges in decided cases), the role of the judiciary is confined to ascertaining from the words that Parliament has approved as expressing its intention what that intention was, and to giving effect to it. Where the meaning of the statutory words is plain and unambiguous it is not for the Judges to invent fancied

ambiguities as an excuse for failing to give effect to its plain meaning because they themselves consider that the consequences of doing so would be inexpedient, or even unjust or immoral. In controversial matters such as are involved in industrial relations there is room for differences of opinion as to what is expedient, what is just and what is morally justifiable. Under our Constitution it is Parliament's opinion on these matters that is paramount".

And Lord Scarman at page 551 of the same judgment:

"But in the field of statute law the Judge must be obedient to the will, of Parliament as expressed in its enactments. In this field Parliament makes and unmakes the law the Judge's duty is to interpret and to apply the law, not to change it to meet the Judge's idea of what justice requires. Interpretation does, of course, imply in the interpreter a power of choice where differing constructions are possible. But our law requires the Judge to choose the construction which in his judgment best meets the legislative purpose of, the enactment. If the result be unjust but inevitable, the Judge may say so and invite Parliament to reconsider its provision. But he must not deny the statute. Unpalatable statute law may not be disregarded or rejected, merely because it is unpalatable. Only if a just result can be achieved without violating the legislative purpose of the statute may the Judge select the construction which best suits his idea of what justice requires. Further, in our system the stare decisis rule applies as firmly to statute law as it does to the formulation of common law and equitable principles. And the keystone of stare decisis is loyalty throughout the system to the decisions of the Court of Appeal and this House. The Court of Appeal may not overrule a House of Lords decision; and only in the exceptional circumstances set out in the practice statement of 26th July 1966 will this House refuse to follow its own previous decisions."

(οι υπογραμμίσεις είναι δικές μου)

Η νομολογία ανεγνώρισε νομιμοποίηση του Γενικού Εισαγγελέα για καταχώρηση αίτησης με βάση το Άρθρο 153.8 (βλ. *Αίτηση Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας Αρ. 1/2015, ημερ. 15.6.2015*). Αυτό έγινε ως αποτέλεσμα ερμηνείας Συνταγματικής Διάταξης, ήτοι του Άρθρου 113, το οποίο προβλέπει ότι αυτός έχει εξουσία κατά την κρίση του προς το δημόσιο συμφέρον να κινεί, διεξάγει, επιλαμβάνεται και συνεχίζει ή διακόπτει οιαδήποτε διαδικασία. Οι εξουσίες του Γενικού Εισαγγελέα υπόκεινται μόνο σε Συνταγματικούς περιορισμούς. Πέραν όμως απ' αυτούς είναι ο μόνος κριτής του δημοσίου συμφέροντος (βλ. *Ellinas v. The Republic (1989) 1 C.L.R. 17*).

Στο σύγγραμμα του *John Sprack: Criminal Procedure 11^η έκδ. (2006) στη σελ. 74 παρ. 4.22*, αναφέρεται ότι ο Γενικός Εισαγγελέας στην Αγγλία (απ' όπου αντλήσαμε στην Κύπρο το θεσμό με τη διαφορά της ύπαρξης γραπτού Συντάγματος εδώ), είναι δικηγόρος, μέλος εκεί της κυβέρνησης, που μεταξύ άλλων τη συμβουλεύει σε νομικά θέματα, εποπτεύει δε το έργο του Director of Public Prosecutions και είναι υπόλογος στη Βουλή για τη λειτουργία του Crown Prosecution Service. Ορισμένες κατηγορίες ποινικών διώξεων μπορούν να εγερθούν μόνο με τη συγκατάθεση του, ενώ έχει δικαίωμα να καταχωρεί και *nolle prosequi*, όπως ακριβώς και στην Κύπρο. Περαιτέρω, ο Γενικός Εισαγγελέας στην Αγγλία έχει το δικαίωμα

να εγείρει διαδικασία για καταφρόνηση Δικαστηρίου, για παράδειγμα, εναντίον εφημερίδων και άλλων εντύπων για παράβαση διαταγμάτων Δικαστηρίων, καθώς και να επιδιώκει την έκδοση προσωρινών διαταγμάτων εναντίον δημοσίων οργανισμών που έχουν ενεργήσει παράνομα. Ασκεί, δηλαδή, το θεσμικό του ρόλο που είναι η διαφύλαξη και προστασία των θεσμών και του κύρους και της αξιοπρέπειας της δικαιοσύνης ως ιδέας, αλλά και έμπρακτα εφαρμοζόμενης. Το δικαίωμα αυτό του Γενικού Εισαγγελέα ως προστάτης του δημοσίου συμφέροντος («parents patriae»), το αναγνωρίζει και ο κ. Λουκαΐδης στην εκτενή μελέτη του: «Ο Θεσμός του Γενικού Εισαγγελέα εν Κύπρω» (1974) σελ. 61-63. (βλ. *Γενικός Εισαγγελέας ν. Ανδρέας Ευσταθίου (2009) 2 Α.Α.Δ. 501*)

Το αξίωμα ότι ο παραβάτης του Νόμου πρέπει να λογοδοτεί στη δικαιοσύνη για προστασία της κοινωνίας από την παρανομία, με αποτέλεσμα να δίδονται δικαιώματα σε πολίτη, δεν μπορεί κατά τη γνώμη μου να τύχει εφαρμογής. Η «*ανάρμοστη συμπεριφορά*» δεν αφορά ούτε ποινικό αλλά ούτε αστικό αδίκημα ώστε να παρέχεται ενδεχομένως με βάση το άνω αξίωμα η δυνατότητα νομιμοποίησης σε πολίτη να καταχωρεί αίτηση με βάση του Άρθρο 153.8. Πέραν τούτων, αντίθετα με το Ρωμαϊκό Δίκαιο, το νομικό μας σύστημα δεν επιτρέπει λαϊκή αγωγή (actio popularis) (βλ. *Pitsilos ν. Cyprus Broadcasting Corporation (1982)*)

3 C.L.R. 208). Ούτε και μπορεί να γίνει επίκληση Δημόσιου συμφέροντος από πολίτη για σκοπούς νομιμοποίησης του. Το Δημόσιο συμφέρον δεν αποτελεί έννοια πέρα και υπεράνω του θετού δικαίου, αλλά εκφράζεται από αυτό. Το Δημόσιο συμφέρον δεν μπορεί να αποτελέσει βάση για απαλλαγή από την αρχή της νομιμότητας. Δημόσιο συμφέρον είναι ό,τι το Σύνταγμα και ο Νόμος ορίζουν ως Δημόσιο συμφέρον. (βλ. *Η Δράση και ο Έλεγχος της Δημόσιας Διοίκησης, 2^η Έκδοση, Νίκος Χρ. Χαραλάμπους, σελ. 308*).

Δια τους λόγους που προσπάθησα να εξηγήσω πιο πάνω, είναι η κρίση μου ότι ο Αιτητής δεν νομιμοποιείται στην καταχώριση Αίτησης για παύση του Γενικού Εισαγγελέα και ως αποτέλεσμα η αίτηση του απορρίπτεται.

Λ. Παρπαρίνος, Δ.

/γκ

ΣΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΕΝΕΡΓΩΝΤΑΣ ΩΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 133.8 ΚΑΙ 153.8 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9(β) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ (ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΥ, Ν. 33/64

(Αίτηση Αρ. 1/2016)

30 Ιανουαρίου, 2017

[ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ, Προέδρος]
[ΝΑΘΑΝΑΗΛ, ΠΑΝΑΓΗ, ΠΑΡΠΑΡΙΝΟΣ, ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ,
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ΛΙΑΤΣΟΣ, ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, ΓΙΑΣΕΜΗΣ,
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δ/στές]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ 112.4, 153.7(4)
ΚΑΙ 153.8(1) (2)(β), (3) (4)

ΑΙΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ [REDACTED]

Ο ΑΙΤΗΤΗΣ ΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ
ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΚΑΙ/Η ΑΠΟΦΑΣΗ

ΝΑ ΠΡΟΒΕΙ ΣΕ ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΛΥΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΛΟΓΩ
ΑΝΑΡΜΟΣΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ
ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

Ο Αιτητής [REDACTED] παρουσιάζεται προσωπικά.
Γιώργος Τριανταφυλλίδης, Χρίστος Κληρίδης και Αχιλλέας Αιμιλιανίδης,
για τον Καθ' ου η Αίτηση.

ΑΙΤΗΣΗ ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΚΑΘ' ΟΥ Η ΑΙΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΡΙΩΣ ΑΙΤΗΣΗ,
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ, 2016, ΓΙΑ ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΤΗΣ
ΚΥΡΙΩΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Γ.Ν. ΓΙΑΣΕΜΗΣ, Δ.: Δεν υπάρχει διάσταση απόψεως όσον αφορά τα γεγονότα της υπόθεσης, όπως αυτά εκτίθενται στις αποφάσεις των αδελφών Δικαστών που έχουν προηγηθεί. Η συνοπτική παράθεσή τους κρίνεται, εντούτοις, αναγκαία, για σκοπούς πληρότητας της παρούσας απόφασης και προς υποστήριξη της, κάπως, διαφορετικής αιτιολογίας της. Παίρνοντας, λοιπόν, τα πράγματα από την αρχή, [REDACTED], ενεργώντας υπό την ιδιότητά του ως απλός πολίτης, υπέβαλε την υπό τον ως άνω αριθμό και τίτλο αίτηση, επιδιώκοντας την απόλυση του [REDACTED] από τη θέση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για τους λόγους που ο ίδιος επικαλείται σε αυτή. Αν το αίτημά του γίνει δεκτό και εκδοθεί ανάλογη απόφαση, τότε, σύμφωνα με το *Άρθρο 153.8(4)¹ του Συντάγματος*, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρέπει να προβεί «εις τας δεούσας ενεργείας συμφώνως προς την απόφασιν ταύτην». Εν ολίγοις, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δε θα έχει άλλη επιλογή από του να προβεί στην απόλυση του κατέχοντος την εν λόγω θέση. Ασφαλώς, η συγκεκριμένη αίτηση αφορά σε ένα εξαιρετικά δραστικό διάβημα, προερχόμενο, ειδικά, από έναν απλό πολίτη, όμοιο του οποίου δε φαίνεται να υπήρξε στο δικαστικό γίγνεσθαι της Κυπριακής Δημοκρατίας.

¹ «(4) Η απόφασις του συμβουλίου λαμβανομένη κατά πλειοψηφίαν είναι δεσμευτική διά τον Πρόεδρον και τον Αντιπρόεδρον της Δημοκρατίας, οίτινες προβαίνουσιν από κοινού εις τας δεούσας ενεργείας συμφώνως προς την απόφασιν ταύτην.»

Ο [REDACTED], προς επίτευξη του πιο πάνω σκοπού του, αποτάθηκε στο Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο, σύμφωνα με το *άρθρο 9(β) του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμου του 1964, (Ν. 33/1964)*, όπως αυτός έχει τροποποιηθεί, κέκτηται τις αρμοδιότητες και τις εξουσίες του Συμβουλίου που είχε καθιρρυθεί δυνάμει του *Άρθρου 153.8(1) του Συντάγματος*. Υπέγραψε ο ίδιος την αίτηση και, εν τέλει, χειρίζεται μόνος του την υπόθεση, αφού αυτός εμφανίζεται ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου χωρίς εκπροσώπηση από συνήγορο. Αντιθέτως, ο Γενικός Εισαγγελέας εκπροσωπείται από δικηγόρους, προερχόμενους από τον ιδιωτικό τομέα. Αυτοί δε, αντί καταχώρισης ειδοποίησης ένστασης, προέβησαν στη λήψη ενός ενδιάμεσου διαβήματος, με βάση την επιφύλαξη του *Κ. 4 του περί του Συμβουλίου του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Έλεγχος και Διαδικασία) Διαδικαστικού Κανονισμού του 2015*. Συγκεκριμένα, με γραπτό αίτημά τους, ζητούν την απόρριψη της αίτησης, ως έκδηλα αβάσιμης, «λόγω έλλειψης νομιμοποίησης» του [REDACTED] προς καταχώρισή της.

Για την ακρίβεια, [REDACTED] με την αίτησή του, επιδιώκει την απόλυση του Γενικού Εισαγγελέα, για δύο, βασικά, λόγους, ήτοι για επίδειξη, από μέρους του, «ανάρμοστης συμπεριφοράς» και «ανικανότητας στη θέση του Γενικού Εισαγγελέα». Στη συνέχεια, υποστηρίζει τους λόγους

αυτούς με ισχυρισμούς, οι οποίοι φέρουν το Γενικό Εισαγγελέα, στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων του δυνάμει του *Άρθρου 113 του Συντάγματος*, να έχει μεροληπτήσει σε βάρος του και υπέρ συγκεκριμένων προσώπων, με τα οποία ο ίδιος έχει δικαστικής φύσεως διαφορές. Διασυνδέει δε τη στάση, ανωτέρω, του Γενικού Εισαγγελέα με σκοπιμότητα, από την οποία αυτός αποκόμισε αθέμιτο προσωπικό όφελος. Επιπρόσθετα, του αποδίδει ότι, σε κάποιες περιπτώσεις, που αφορούσαν στην προώθηση συγκεκριμένων νομοθεσιών, έδωσε λανθασμένες γνωματεύσεις στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σε βάρος του κοινού συμφέροντος, περιλαμβανομένου και συμφέροντος του ιδίου. Βέβαια, όπως έχει εξελιχθεί η διαδικασία, το ζητούμενο, στο παρόν στάδιο, δεν είναι κατά πόσο οι πράξεις ή οι αποφάσεις που αποδίδονται, ως ανωτέρω, στο Γενικό Εισαγγελέα αποτελούν ανάρμοστη συμπεριφορά ή ανικανότητα στην εκτέλεση των καθηκόντων του, που είναι η ουσία της εν λόγω αίτησης. Δεδομένου του ενδιάμεσου αιτήματος, αυτό που προέχει να αποφασιστεί είναι κατά πόσο ο [REDACTED] ως απλός πολίτης, νομιμοποιείτο στην καταχώριση της υπό αναφορά αίτησης.

Σύμφωνα με το *Άρθρο 112.1 του Συντάγματος*, ο Γενικός Εισαγγελέας διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, εφόσον αυτός κέκτηται τα προσόντα για διορισμό του ως Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου,

(*Άρθρο 153.5*). Είναι μέλος και προϊστάται της μόνιμης Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, η οποία «είναι ανεξάρτητος υπηρεσία μη υπαγομένη εις οιονδήποτε υπουργείον», (*Άρθρο 112.2*). Ως ανεξάρτητος Αξιωματούχος της Δημοκρατίας, υπηρετεί «υφ' ους όρους οι δικασταί του Ανωτάτου Δικαστηρίου» και δεν απολύεται «ειμή υφ' ους όρους και καθ' ον τρόπον οι δικασταί ούτοι», (*Άρθρο 112.4*).

Σχετικές, επίσης, με τους όρους υπηρεσίας Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου είναι και οι πρόνοιες της *παραγράφου 10 του Άρθρου 153*, σύμφωνα με τις οποίες:-

«10. Αποκλείεται οιαδήποτε αγωγή κατά του προέδρου ή οιοδήποτε δικαστού του Ανωτάτου Δικαστηρίου διά πάσαν πράξιν γενομένην ή πάσαν γνώμην εκφρασθείσαν κατά την ενάσκησιν των δικαστικών αυτού καθηκόντων.»

Με τις πιο πάνω πρόνοιες, καθίσταται σαφές ότι Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου δεν υπέχει οποιαδήποτε ευθύνη για οτιδήποτε ο ίδιος πράττει ή αποφασίζει στο πλαίσιο της άσκησης των δικαστικών του καθηκόντων. Διαφορετικά τεθέντος του θέματος, αυτός, όταν λειτουργεί ως ανωτέρω, ουσιαστικά, απολαμβάνει πλήρους ασυλίας· ουδείς δύναται να αιτηθεί την απόλυσή του για λόγους οι οποίοι εμπíπτουν στις εν λόγω συνταγματικές πρόνοιες. Σύμφωνα με το *Άρθρο 112.4*, τα πιο πάνω ισχύουν,

απαρέγκλιτα και κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο, και για το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Παρεμπιπτόντως, δοθέντων των ισχυρισμών, ανωτέρω, του ██████████, η αίτησή του θα μπορούσε να απορριφθεί, στη βάση των προνοιών που έχουν, μόλις, προαναφερθεί. Όπως έχει, όμως, ήδη, λεχθεί, δεν είναι αυτό το ζητούμενο, με το υπό εξέταση ενδιάμεσο αίτημα.

Όσον αφορά τις περιστάσεις τερματισμού της υπηρεσίας ή απόλυσης Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου και, επομένως, και του Γενικού Εισαγγελέα, σχετικές είναι οι πρόνοιες του *Άρθρου 153.8(2)(β)*. Σύμφωνα με αυτές, το προαναφερθέν Συμβούλιο κέκτητο αποκλειστική αρμοδιότητα, την οποία, τώρα, κέκτηται το Ανώτατο Δικαστήριο, να αποφασίζει επί παντός θέματος, αναφερομένου στην αποχώρηση ή την απόλυση Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, για τους λόγους που αναφέρονται στα *εδάφια (3) και (4) της παραγράφου 7* του ίδιου Άρθρου. Ειδικά, στο *εδάφιο (4)*, προβλέπεται ότι «... δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου απολύεται λόγω αναρμόστου συμπεριφοράς». Παρεμπιπτόντως, επιπρόσθετα, στο *άρθρο 9(β) του Ν. 33/1964*, προβλέπεται, ειδικά, ότι Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνατό να απολυθεί «λόγω παραπτώματος». Αναμφίβολα, αυτό πρέπει να είναι τέτοιας φύσεως, ώστε να αποτελεί ανάρμοστη συμπεριφορά, δεδομένου ότι το Σύνταγμα είναι υπεράνω του νόμου, (*Άρθρο 179*).

Με βάση τις πιο πάνω πρόνοιες, αρμόδιο να αποφασίσει αν μια καταγγελία για ανάρμοστη συμπεριφορά εναντίον Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου ή, ανάλογα, του Γενικού Εισαγγελέα ευσταθεί ή όχι είναι, βεβαίως, το Ανώτατο Δικαστήριο· αυτό δε, όταν και εφόσον η καταγγελία τεθεί ενώπιόν του για δικαστική κρίση. Παρεμπιπτόντως, όμως, να σημειωθεί πως, δεδομένης της ευαισθησίας της σύγχρονης κοινωνίας σε θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος, υπάρχει και μια εξωδικαστική διάσταση στο θέμα, η οποία μπορεί να είναι, τελικά, καθοριστικής σημασίας. Σύμφωνα με αυτήν, πρέπει να θεωρείται σχεδόν βέβαιο πως, όταν υπάρξει τέτοια περίπτωση, πληροφορίες για τη φερόμενη ανάρμοστη συμπεριφορά και για το φερόμενο ως «δράστη» αυτής θα δουν το φως της δημοσιότητας, θα καταστούν αντικείμενο πληροφόρησης και θα τύχουν συζήτησης και σχολιασμού στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, γενικά. Η επίδραση της εν λόγω δημοσιότητας μπορεί να είναι αποφασιστικής σημασίας για το πρόσωπο στο οποίο αυτή θα αναφέρεται. Δυνατό να το οδηγήσει, για λόγους ευθιξίας ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο, ακόμα και σε οικειοθελή παραίτηση. Μπορεί, όμως, να υπάρξει περίπτωση, σε σχέση με την οποία να χρειαστεί, τελικά, να ληφθούν δικαστικά μέτρα.

Το Σύνταγμα δεν προβλέπει τη διαδικασία με την οποία καταγγελία, ως ανωτέρω, μπορεί να τεθεί ενώπιόν του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Το 2015,

το εν λόγω Δικαστήριο θέσπισε τον προαναφερθέντα Διαδικαστικό Κανονισμό, καθιερώνοντας την αίτηση, ως μέσο για την εισαγωγή ενώπιόν του αιτήματος που έχει ως βάση πρόνοια του Συντάγματος αναφορικά με την απόλυση, μεταξύ άλλων, Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου και του Γενικού Εισαγγελέα, καθώς, επίσης, τον τύπο αυτής. Ο συγκεκριμένος Κανονισμός προβλέπει, περαιτέρω, ότι, διά του κατάλληλου ενδιάμεσου αιτήματος, η αίτηση αυτή δυνατό να απορριφθεί σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, ως έκδηλα αβάσιμη². Διευθετήθηκε, έτσι, η δικονομική πτυχή για την προώθηση δικαστικής καταγγελίας, όπως η προαναφερθείσα. Επίσης, να σημειωθεί πως το Σύνταγμα δεν προβλέπει ότι η σχετική καταγγελία πρέπει να κοινοποιηθεί προς οποιονδήποτε, και δη φορέα εξουσίας, πριν τεθεί ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Εν πάση περιπτώσει, ένα τέτοιο διάβημα είναι περιττό.

Βέβαια, είναι, ομολογουμένως, δύσκολο να γίνει, κατ' αρχάς, αντιληπτό υπό ποιες περιστάσεις δυνατό να αμφισβητηθεί αίτηση, όπως η προαναφερθείσα, ώστε να δικαιολογείται να ζητηθεί η απόρριψή της συνοπτικά, ως έκδηλα αβάσιμη. Η ίδια η απόφαση για καταχώρισή της αφορά, ασφαλώς, σε ανάληψη πολύ σοβαρής ευθύνης, η οποία μετατρέπεται σε επιτακτικό καθήκον, όταν, πλέον, οι περιστάσεις

² «Νοείται ότι, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, το Συμβούλιο δύναται να απορρίψει έκδηλα αβάσιμες αιτήσεις, είτε αυτεπάγγελα είτε και μετά από σχετικό αίτημα.»

δικαιολογούν τη λήψη μέτρων, με προοπτική την επιδίωξη του σκοπού της. Επομένως, αναμένεται ότι τέτοια αίτηση θα υποβάλλεται μετά από σοβαρό προβληματισμό και με κάθε υπευθυνότητα, δεδομένης της δραστικής συνέπειας που τυχόν επιτυχής κατάληξή της θα έχει.

Το ερώτημα, όμως, που τίθεται είναι: Ποιος έχει το εν λόγω καθήκον, δηλαδή να υποβάλει αίτηση για απόλυση Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου ή του Γενικού Εισαγγελέα για ανάρμοστη συμπεριφορά; Το Σύνταγμα δεν προβλέπει γι' αυτήν την πλέον σοβαρή πτυχή, ακόμα και για την πολύ σπάνια περίπτωση που η πρόνοια του *Άρθρου 153.7(4)* παραστεί ανάγκη να τεθεί σε εφαρμογή. Αυτό, όμως, δεν αποτελεί, στην πραγματικότητα, κενό, από τη στιγμή που το Σύνταγμα διακηρύσσει την ύπαρξη της προαναφερθείσας εξουσίας. Τα υπόλοιπα και, δη, ως προς το ποιος δικαιούται να προβεί στην άσκησή της μπορεί εύλογα να διαπιστωθούν υπό το φως της αναγκαιότητας για λήψη μέτρων, καθώς, επίσης, της βαρύτητας και των συνεπειών, που συνεπάγεται η άσκησή της. Παρόμοια ήταν η αντιμετώπιση αναφορικά με την εφαρμογή του *Άρθρου 172 του Συντάγματος*, σε σχέση με το ότι δεν είχε θεσπιστεί νόμος, ο οποίος να «καθορίσει τα περί της ευθύνης της Δημοκρατίας», ως η σχετική συνταγματική επιταγή, (βλ. *Georghiou v. Attorney-General (1982) 1 C.L.R. 938*).

Οι Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου και ο Γενικός Εισαγγελέας διορίζονται στη θέση που έκαστος κατέχει από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Η εξουσία αυτή είναι νομικά ανέλεγκτη και, εν πολλοίς, αδιαμφισβήτητη· ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι υπόλογος για ό,τι αποφασίζει και για ό,τι πράττει υπό την ιδιότητά του αυτή στο Λαό. Σύμφωνα με το *Άρθρο 153.5*, για το διορισμό σε οποιαδήποτε από τις πιο πάνω θέσεις, αυτός επιλέγει μόνο «*μεταξύ νομομαθών ανωτάτου επαγγελματικού και ηθικού επιπέδου*». Ειδικά, ως προς το δεύτερο προσόν, είναι εύλογο να θεωρείται ότι ο διοριζόμενος χαίρει της εκτίμησης και της εμπιστοσύνης του ιδίου. Η σχέση αυτή είναι, επίσης, λογικό να θεωρείται διαχρονική, ανεξαρτήτως του ποιος κατέχει το εν λόγω αξίωμα σε κάθε χρονική περίοδο. Τις πιο πάνω αξίες δε, που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αποδίδει στους, ως άνω, διοριζόμενους αξιωματούχους, συμμερίζεται, οπωσδήποτε, το σύνολο των μελών της κοινωνίας.

Όταν, λοιπόν, σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, λόγω περιστατικών, τα οποία, πιθανόν, συνιστούν ανάρμοστη συμπεριφορά, η πιο πάνω εκτίμηση και η εμπιστοσύνη τίθενται εν αμφιβόλω, τότε δυνατό να παραστεί ανάγκη εκπλήρωσης της προαναφερθείσας ευθύνης. Αν ο «*δράστης*» της φερόμενης ανάρμοστης συμπεριφοράς, Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου ή ο Γενικός Εισαγγελέας, συνεχίζει να κατέχει τη θέση του, το ορθό είναι να καταχωριστεί αίτηση στο Ανώτατο Δικαστήριο για την

εξέταση της εναντίον του καταγγελίας. Θα επιδιωχθεί, με αυτόν τον τρόπο, να διαπιστωθεί κατά πόσο τα, κατ' ισχυρισμό, περιστατικά συνιστούν ή όχι ανάρμοστη συμπεριφορά. Αν, όντως, έτσι έχουν τα πράγματα, θα διακηρυχθεί δικαστικώς ότι ο συγκεκριμένος αξιωματούχος υπόκειται σε απόλυση, οπότε θα ακολουθήσει η σχετική διαδικασία προς αποκατάσταση του κύρους της υψηλής δημόσιας θέσης που αυτός κατέχει αλλά και του ίδιου του Θεσμού στον οποίο αυτή ανήκει και ο οποίος, ενδεχόμενα, να έχει τρωθεί.

Είναι υπό αυτές τις περιστάσεις που τίθεται το πιο πάνω ερώτημα. Με βάση δε τα προλεχθέντα, το καθήκον εισαγωγής τέτοιας αίτησης δεν είναι, βέβαια, λογικό, ούτε είναι αναμενόμενο, υπό οποιεσδήποτε περιστάσεις, να εκπληρωθεί από έναν απλό πολίτη, έστω και αν η διαπιστωθείσα ανάρμοστη συμπεριφορά τού έχει προκαλέσει κάποια βλάβη ή ζημιά· εν πάση περιπτώσει, το *Άρθρο 153.7(4)* δεν του προσφέρει οποιαδήποτε θεραπεία, σχετικά. Σε μια τέτοια περίπτωση, ο συγκεκριμένος πολίτης θα έχει την ευχέρεια να αποταθεί στο δικαστήριο, προκειμένου να αποζημιωθεί για τη βλάβη ή τη ζημιά που, τυχόν, ο ίδιος έχει υποστεί. Ούτε, βέβαια, απλός πολίτης έχει καθήκον προστασίας του δημοσίου συμφέροντος. Δεν είναι, επομένως, λογικό, σε περίπτωση που πιθανολογείται η επίδειξη ανάρμοστης συμπεριφοράς από Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου ή από το Γενικό Εισαγγελέα, να αφηθεί η λήψη

μέτρων για απόλυσή τους στον οποιoδήποτε πολίτη, ο οποίος, από μόνος του, τυχόν να αποφασίσει για κάτι τέτοιο.

Το αναπόδραστο συμπέρασμα της πιο πάνω συλλογιστικής είναι ότι αίτηση για απόλυση Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου ή του Γενικού Εισαγγελέα πρέπει να υποβάλλεται από μια υπεύθυνη αρχή, η οποία έχει το αναγκαίο έρεισμα και το καθήκον, εν ονόματι της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, να λάβει το συγκεκριμένο διάβημα ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Τέτοια δε είναι, μάλλον, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, για όλους τους λόγους που έχουν προαναφερθεί, ενεργώντας, ασφαλώς, διά του Γενικού Εισαγγελέα ή του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα, αναλόγως της περίπτωσης, ή, ακόμα, και μέσω δικηγόρου, ασκούντος ιδιωτικώς τη δικηγορία.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, η αίτηση του ██████████, απορρίπτεται, με έξοδα, όπως έχει, ήδη, αναφερθεί.

Γ.Ν. Γιασεμής,
Δ.

/ΜΠ

ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ ενεργώντας ως Συμβούλιο
δυνάμει των Άρθρων 133.8 και 153.8 του Συντάγματος και του άρθρου
9(β) του περί Απονομής της Δικαιοδοσίας (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμου,
33/64

Αίτηση αρ.1/2016

30 Ιανουαρίου, 2017

[ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ, Π., ΝΑΘΑΝΑΗΛ, ΠΑΝΑΓΗ, ΠΑΡΠΙΑΡΙΝΟΣ,
ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ΛΙΑΤΣΟΣ, ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ,
ΓΙΑΣΕΜΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Τ.ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δ/στες]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ 112.4 ΚΑΙ
153.7(4) ΚΑΙ 153.8(1) (2) (β) (3) (4)

ΑΙΤΗΣΗ από τον [REDACTED]

Ο ΑΙΤΗΤΗΣ ΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ
ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΚΑΙ/Η ΑΠΟΦΑΣΗ: ΝΑ ΠΡΟΒΕΙ ΣΕ ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ
ΑΠΟΛΥΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΛΟΓΩ ΑΝΑΡΜΟΣΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

[REDACTED] - αιτητής, παρουσιάζεται προσωπικά.

Γ. Τριανταφυλλίδης, Χρ.Κληρίδης και Αχ.Αιμιλιανίδης, για τον καθ' ου η
αίτηση.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Τ.ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δ.: Η παρούσα κύρια αίτηση αφορά αίτημα
του πιο πάνω αιτητή για παύση του Γενικού Εισαγγελέα λόγω

κατ'ίσχυρισμόν ανάρμοστης συμπεριφοράς και ανικανότητας στην άσκηση των καθηκόντων του.

Στα πλαίσια αυτά καταχωρήθηκε η αίτηση ημερ. 7.6.2016 εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα με την οποία αιτείται να απορριφθεί η κύρια αίτηση ως έκδηλα αβάσιμη ή και λόγω έλλειψης νομιμοποίησης του καθ'ου η αίτηση – αιτητή στην κύρια αίτηση (εν τοις εφεξής ο καθ'ου η αίτηση) να την καταχωρήσει, χωρίς να χρειαστεί να καταχωρηθεί ένσταση.

Ο Γενικός Εισαγγελέας βασίζει την αίτηση του στα ακόλουθα:

(α) Ο καθ'ου η αίτηση δεν είναι πρόσωπο που να νομιμοποιείται για την καταχώρηση αίτησης για παύση του Γενικού Εισαγγελέα ούτε και έχει έννομο συμφέρον ή συνταγματική νομιμοποίηση για την προώθηση της αίτησης.

(β) Οι λόγοι που προβάλλονται στην αίτηση είναι έκδηλα αβάσιμοι και αφορούν την άσκηση των συνταγματικών καθηκόντων του Γενικού Εισαγγελέα και τον τρόπο άσκησης αυτών. Δεν συνιστά λόγο παύσης η απόφαση του ότι δεν δικαιολογείται η έναρξη ποινικής δίωξης σε υπόθεση. Ο Γενικός Εισαγγελέας δεν ενεργεί ως διοικητικό όργανο για έναρξη αναστολής ή διακοπής ποινικής δίωξης, ούτε και τίθεται θέμα

εφαρμογής του Άρθρου 29 του Συντάγματος ως επίκληση για την υποχρέωση απάντησης σε επιστολές ούτε και ο Γενικός Εισαγγελέας υποχρεούται να απαντά στις επιστολές του καθ' ου η αίτηση ή υποχρεούται να τον συναντήσει. Ούτε βεβαίως συνιστά λόγο παύσης η άσκηση των καθηκόντων του Γενικού Εισαγγελέα ως προς τις νομικές συμβουλές που δίδει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ή τις θέσεις που εκφράζει ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων.

(γ) Η αίτηση με απλή ανάγνωση αυτής και του περιεχόμενου της αποδεικνύει το προφανές αβάσιμο της και περαιτέρω τυχόν ακρόαση θα ήταν ενάντια στους σκοπούς του συνταγματικού νομοθέτη αλλά και του δημοσίου συμφέροντος.

Η νομική βάση της αίτησης είναι το ίδιο το Σύνταγμα. Ειδικά τα Άρθρα 153.7(4) και 8(1)(2)(β) του Συντάγματος, ο περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμος 33/64, ιδίως το άρθρο 9(β) του Νόμου, ο περί του Συμβουλίου του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Έλεγχος και Διαδικασία) Διαδικαστικός Κανονισμός του 2015, ιδιαίτερα ο Κανονισμός 4, η νομολογία και η σύμφυτη εξουσία του Δικαστηρίου.

Έχει τεθεί προς εξέταση το πρώτο θέμα (α) ανωτέρω αφού τυχόν θετική κατάληξη μας επί του αιτήματος θα καθιστούσε αχρείαστη την εξέταση των λοιπών θεμάτων.

Επί του θέματος της νομιμοποίησης, η πλευρά του Γενικού Εισαγγελέα προέβαλε έντονα τη θέση ότι το Συμβούλιο θα πρέπει να διακηρύξει ότι παρόμοιες αιτήσεις, δεν είναι *actio popularis* και ότι δεν μπορεί να απασχολείται το Συμβούλιο και ο Γενικός Εισαγγελέας όποτε ένας πολίτης αισθάνεται ότι πρέπει να καταχωρήσει τέτοια αίτηση.

Ο καθ' ου η αίτηση, ισχυρίζεται ότι ο κάθε πολίτης δικαιούται να ενεργοποιήσει το Άρθ.153 του Συντάγματος για παύση ενός αξιωματούχου του κράτους. Είναι η θέση του ότι εφόσον ουδεμία πρόνοια υπάρχει για την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος ενός αιτητή, ούτε τίθενται συγκεκριμένες προϋποθέσεις άσκησης τέτοιου δικαιώματος, είναι προς το δημόσιο συμφέρον, ο κάθε πολίτης να μπορεί να ενεργοποιεί τη διαδικασία αυτή. Δεν είναι δυνατό, καταλήγει, να υπάρχουν δύο μέτρα και δύο σταθμά, φέροντας ως παράδειγμα τη δυνατότητα καταγγελίας εναντίον Επαρχιακού Δικαστή, εν αντιθέσει με την μη ύπαρξη τέτοιας δυνατότητας εναντίον Ανωτάτων Αξιωματούχων του Κράτους.

Έχω μελετήσει την αίτηση υπό το πρίσμα της νομικής της βάσης και δεν θα συμφωνήσω με τις θέσεις του καθ' ου η αίτηση.

Δεν είναι νοητό – αλλά θα ήταν και άκρως επικίνδυνο για τη λειτουργία του κράτους – να δύναται ο καθένας, είτε κακόπιστα είτε και καλόπιστα, να ενεργοποιεί τέτοιας εμβέλειας συνταγματική πρόνοια για να «ελέγχει» συμπεριφορές είτε του Γενικού Εισαγγελέα, είτε Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου για τους οποίους το Σύνταγμα στην πραγματικότητα αφαιρεί ακόμη και από τον ίδιο το διορίζοντα αυτούς άρχοντα (Πρόεδρο της Δημοκρατίας), τη δυνατότητα να τους παύει άμεσα και αυτό ως ασπίδα στην προάσπιση της αρχής της ανεξαρτησίας τους.

Η «ανάρμοστη συμπεριφορά», θα γινόταν μ' αυτό τον τρόπο μια εύσχημη μέθοδος «χειραγώγησης» ή προσπάθειας χειραγώγησης εκπροσώπων των πιο πάνω θεσμών, από τυχόν δυσαρεστημένους πολίτες.

Αυτό δεν θα οδηγούσε σε προστασία των πολιτών αλλά στην άνευ όρων και ορίων οιονεί ποινικοποίηση του έργου των ανεξαρτήτων αξιωματούχων. Ενώ ελλοχεύει ο κίνδυνος να πληγεί με αυτόν τον τρόπο η ανεξαρτησία τους.

Είναι σωστό ότι ερμηνεύοντας τις πιο πάνω πρόνοιες που στηρίζουν την αίτηση πρέπει να τις εντάξουμε στο όλο σύστημα του συνταγματικού κειμένου.

Η νομολογία μας έχει ταχθεί εναντίον της ερμηνείας που οδηγεί σε άτοπα αποτελέσματα ή παράλογες καταστάσεις. Έχει λεχθεί ότι οσάκις ένας νόμος επιδέχεται δύο διαζευκτικών ερμηνειών, η ερμηνεία η οποία οδηγεί σε παράλογες καταστάσεις ή αποτελέσματα πρέπει να αποφεύγεται (*Γεωργιάδης ν. Δημοκρατίας (1966) 3 Α.Α.Δ. 612, Κατσαράς κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1973) 3 Α.Α.Δ. 145, Αστυνομία ν. Ξυδιά (1991) 2 Α.Α.Δ. 456 και Αναφορικά με Δ. Χριστόφια κ.ά. (1996) 3 Α.Α.Δ. 421*).

Στις 15.6.2015 στην υπόθεση *αρ. 1/15 Αναφορικά με την αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα για απόλυση του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα*, ως Συμβούλιο μας είχε απασχολήσει το θέμα της ίδιας της νομιμοποίησης του Γενικού Εισαγγελέα να ζητά τη παύση του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα.

Είχαμε αναφερθεί στο Άρθ.153.8(1)(2) το οποίο αφορά την αρμοδιότητα του παρόντος Συμβουλίου και έχει ως εξής:

8. (1) Καθιδρύεται συμβούλιον συγκείμενον εκ του προέδρου του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου ως προέδρου και του Έλληνος και του Τούρκου δικαστού του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου ως μελών.

(2) Το συμβούλιον τούτο κέκτηται αποκλειστικήν αρμοδιότητα να αποφασίζει επί παντός θέματος αναφερομένου:

(α) εις την αποχώρησιν, την απόλυσιν ή τον καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπον τερματισμόν του διορισμού του προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου συμφώνως προς τούς όρους υπηρεσίας τους περιλαμβανομένους εν τω εγγράφω του διορισμού αυτού.

(β) εις την αποχώρησιν ή την απόλυσιν των Ελλήνων δικαστών ή Τούρκου δικαστού του Ανωτάτου Δικαστηρίου δια τους εν εδαφίοις (3) και (4) της εβδόμης παραγράφου του παρόντος άρθρου προβλεπομένους λόγους.

(Τα πιο πάνω βέβαια διαβάζονται σε συνδυασμό με τον περί Απονομής της Δικαιοσύνης Νόμο, Ν.33/64, ως έχει τροποποιηθεί).

Με βάση δε το Άρθρο 153.7(4) του Συντάγματος «...δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου απολύεται λόγω ανάρμοστης συμπεριφοράς».

Σχετικό είναι και το Άρθρο 112.4 του Συντάγματος, το οποίο έχει ως εξής:

«4. Ο γενικός εισαγγελεύς και ο βοηθός γενικού εισαγγελέως της Δημοκρατίας είναι μέλη της μονίμου νομικής υπηρεσίας της Δημοκρατίας και υπηρετούσιν, υφ' ους όρους οι δικασταί του Ανωτάτου Δικαστηρίου πλην του προέδρου τούτου και δεν απολύονται, ειμή υφ' ους όρους και καθ' ον τρόπον οι δικασταί ούτοι.»

Εκείνο που προκύπτει από την ως άνω ενδιάμεση απόφαση μας στην

Υποθ.αρ.1/15 (ανωτέρω) είναι ότι νομιμοποίηση για ενεργοποίηση

αιτήματος βάσει του πιο πάνω Άρθρου, συναρτάται με ένα υποκείμενο

που μπορεί να εκληφθεί, στα θεσμικά πλαίσια λειτουργίας του κράτους, ως φορέας του δημοσίου συμφέροντος. Αυτή δε η ιδιότητα δεν προκύπτει κατά το δοκούν στον κάθε πολίτη, αλλά ενυπάρχει σε θεσμικά όργανα ή πρόσωπα που θα κριθούν ως φορείς του δημοσίου συμφέροντος από το ίδιο το Συμβούλιο.

Αφ'ης στιγμής το ίδιο το Σύνταγμα δια του Άρθ.133.10 αποκλείει αγωγή κατά οποιουδήποτε Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου δια πάσα πράξιν γινομένην ή πάσα γνώμη εκφρασθείσα κατά την ενάσκηση των καθηκόντων του και προστατεύει δια της σαφούς προνοίας του, την ανεξαρτησία των δικαστών, θα ήταν παράλογη μια τέτοια ερμηνεία που θα οδηγούσε ακριβώς σε άμεσο πλήγμα της ανεξαρτησίας των θεσμών.

Σίγουρα λοιπόν η δυνατότητα *actio popularis*, ως υπάρχει εισήγηση, οδηγεί σε παράλογα αποτελέσματα (βλ. *Χριστόφια, ανωτέρω*).

Αν ήθελε ο Συνταγματικός Νομοθέτης να υφίσταται τέτοια δυνατότητα, σαφώς και θα την προέβλεπε. Κάτι τέτοιο δεν έχει προβλεφθεί, αλλά και η υπόνοια τέτοιας δυνατότητας σαφώς και δεν είναι συμβατή με το σύστημα μας, που η διάκριση των εξουσιών είναι ιδιαίτερα αυστηρή και προβλέπονται επ'αυτού μηχανισμοί επίλυσης θεσμικών συγκρούσεων.

Τέτοια διασταλτική ερμηνεία, όπως επιχειρεί ο καθ' ου η αίτηση να προσδώσει στο Σύνταγμα, πλήττει την ίδια τη φιλοσοφία και δομή του συστήματος.

Ο πολίτης έχει δικαίωμα καταγγελίας στις αρμόδιες αρχές αν θεωρήσει ότι μία συμπεριφορά έχει ποινική πτυχή. Δεν έχει δικαίωμα αίτησης παύσης ενός αξιωματούχου για ανάρμοστη συμπεριφορά. Συμπεριφορά που είναι ευρύτερη της ποινικής εννοίας αδικήματος. Εν πάση περιπτώσει ούτε ο Γενικός Εισαγγελέας, ούτε οι Δικαστές, έχουν ασυλία.

Σε σχέση με τον γενικότερο ισχυρισμό του καθ' ου η αίτηση περί παραβίασης του δικαιώματος πρόσβασης στο Δικαστήριο παρατηρώ τα ακόλουθα:

Δεν μπορεί με κανένα τρόπο να νοηθεί ότι υπάρχει παραβίαση του δικαιώματος πρόσβασης στο Δικαστήριο (είτε ακόμη του Άρθρου 30 του Συντάγματος είτε του άρθ.6 και 13 της ΕΣΔΑ) διότι ακριβώς δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί πρωτογενές δικαίωμα του καθ' ου η αίτηση. Με κανένα τρόπο δεν μπορεί να θεωρηθεί ύπαρξη δικαιώματος προς παύση αξιωματούχου (βλ. το *Σύγγραμμα Ι. Σαρμά «η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της Επιτροπής»*, έκδ.1998, στο κεφάλαιο «δικαίωμα πραγματικής

προσφυγής» και στην ανάλυση της υπόθεσης *Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου* απόφ. 15.11.1996, σελ.430-436, βλ. επίσης στο ίδιο Σύγγραμμα σελ.176 όπου δίδονται σχετικά νομολογιακά παραδείγματα για την έννοια του δικαιώματος καθ' εαυτού).³

Προαπαιτούμενο της επίκλησης του δικαιώματος πρόσβασης είναι το νομιμοποιητικό βάθος ύπαρξης ενός δικαιώματος. Στην κρινόμενη περίπτωση δεν συντρέχει ούτε επιδιωκόμενο δικαίωμα αστικού χαρακτήρα, ούτε δικαίωμα ποινικής υφής για αντιμετώπιση κατηγορίας, ως προκύπτει εκ του άρθρου 13 της Σύμβασης. Γίνεται απλώς αναφορά από τον καθ' ου η αίτηση στο δικαίωμα του κάθε πολίτη να ζητά την παύση αξιωματούχου. Δεν έχει στοιχειοθετηθεί είτε εκ της νομολογίας είτε άλλως πως τέτοιο δικαίωμα.

Καταλήγω στα εξής συμπεράσματα:

Ερμηνεία που θα θεωρούσε αίτηση, με βάση το Άρθρο 153.8 *actio popularis*, με το κάθε άτομο να έχει δικαίωμα να την καταχωρήσει κατά το δοκούν, αν αισθάνεται αδικημένος από μια απόφαση είτε του Γενικού

³ Δικαίωμα, κατά το άρθρο 6, παρ.1 της Συμβάσεως υφίσταται όταν η ικανοποίηση της αξιώσεως που προβάλλει ο ενδιαφερόμενος δεν καταλείπεται στη διακριτική ευχέρεια των εθνικών Αρχών που καλούνται να αποφανθούν επ' αυτής – συνήθως διοικητικών – αλλά, κατά την εθνική νομοθεσία, προβλέπεται η υποχρεωτική ικανοποίηση της εφόσον συγκεντρώνονται οι αναγκαίες προϋποθέσεις (απόφαση του Δικαστηρίου της 1^{ης} Ιουλίου 1997, *Rolf Gustafson κατά Σουηδίας*).

Εισαγγελέα είτε Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, είναι μια ερμηνεία που οδηγεί σε παράλογα αποτελέσματα και θα καθιστούσε το όλο θεσμικό μας σύστημα (κατ'ελάχιστον) δυσλειτουργικό και υποκείμενο σε καταχρηστικές διαδικασίες που θα οδηγούσαν και σε απώλεια δημοσίου χρόνου.

Ένας πολίτης, δια της ψήφου του, επιλέγει τα πρόσωπα που θα ασκούν νομοθετική και εκτελεστική εξουσία. Η λαϊκή κυριαρχία ως έννοια δεν μπορεί να έχει υπόσταση στη δικαστική λειτουργία, αλλά ούτε και στη παύση οποιουδήποτε θεσμικού άρχοντα, του οποίου ο διορισμός ή η εκλογή δεν αποτελεί πλέον θέμα άσκησης λαϊκής κυριαρχίας αλλά αντίθετα η προστασία της ανεξαρτησίας του αποτελεί πυλώνα της συνταγματικής μας δομής.

θα ήταν λοιπόν παράλογο να πούμε ότι αυτό ισχύει για Δικαστή Ανωτάτου Δικαστηρίου ή τον Γενικό Εισαγγελέα.

Στη βάση των πιο πάνω θεωρώ ότι η αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα πρέπει να επιτύχει και ως εκ τούτου η κύρια αίτηση απορρίπτεται.

Τ. Ψαρά-Μιλτιάδου,

ΣΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΕΝΕΡΓΩΝΤΑΣ ΩΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 133.8 ΚΑΙ 153.8 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9(B) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ (ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΥ, Ν. 33/64.

(Αίτηση Αρ. 1/2016)

30 Ιανουαρίου, 2017

[ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ, Π, ΝΑΘΑΝΑΗΛ, ΠΑΝΑΓΗ, ΠΑΡΠΑΡΙΝΟΣ,
ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ΛΙΑΤΣΟΣ, ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ,
ΓΙΑΣΕΜΗΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δ/ΣΤΕΣ]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ 112.4, 153.7(4)
ΚΑΙ 153.8(1)(2)(B)(3)(4).

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΑΠΟ ΤΟΝ [REDACTED].

Ο ΑΙΤΗΣΗΣ ΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ
ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΚΑΙ/Η ΑΠΟΦΑΣΗ:

ΝΑ ΠΡΟΒΕΙ ΣΕ ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΛΥΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΛΟΓΩ
ΑΝΑΡΜΟΣΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ
ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ.

██████████ Αιτητής, παρουσιάζεται προσωπικά.

Γ. Τριανταφυλλίδης, Χρ. Κληρίδης και Αχ. Αιμιλιανίδης, για τον Καθ' ου η αίτηση.

Α Π Ο Φ Α Σ Η
(μειοψηφίας)

ΛΙΑΤΣΟΣ, Δ.: Με την κυρίως αίτηση ο Αιτητής (ο οποίος θα αναφέρεται στη συνέχεια ως ██████████) ζητά την απόλυση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, επικαλούμενος ανάρμοστη συμπεριφορά και ανικανότητα επιτέλεσης των καθηκόντων του. Η αίτηση εδράζεται, ουσιαστικά, στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και, ειδικότερα, στα Άρθρα 112.4, 153.7(4) και 153.8(1)(2)(β)(3) και (4).

Στα πλαίσια της κυρίως αίτησης καταχωρήθηκε ενδιάμεση αίτηση εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα, μέσω της οποίας αξιώνεται η απόρριψη της κυρίως αίτησης. Το αίτημα βασίζεται αφενός στη θέση ότι η υπό αναφορά αίτηση είναι έκδηλα αβάσιμη και αφετέρου στην επίκληση έλλειψης νομιμοποίησης του Τρύφωνος να την καταχωρήσει.

Στις 28.6.2016 το Συμβούλιο έκρινε ορθό και δίκαιο να προχωρήσει, κατά πρώτον, στην εξέταση της ενδιάμεσης αίτησης και, ειδικότερα, επί

του ζητήματος της έλλειψης νομιμοποίησης, θεωρώντας ότι το ζήτημα αυτό είναι καίριας σημασίας για τη δικαιοδοσία του Συμβουλίου. Συνακόλουθα, δόθηκαν οδηγίες για καταχώρηση ένστασης εκ μέρους του [REDACTED], καθώς επίσης και γραπτών αγορεύσεων των δύο πλευρών, σε σχέση και μόνο με το θέμα της νομιμοποίησης.

Ο κύριος πυλώνας των θέσεων της πλευράς του Εντιμου Γενικού Εισαγγελέα, κινείται γύρω από την προσέγγιση ότι το δικαίωμα καταχώρησης αίτησης ενώπιον του Συμβουλίου δεν μπορεί να μεταβληθεί σε *actio popularis* (λαϊκή αγωγή) και ότι η ενεργοποίηση της ιδιόμορφης διαδικασίας του Άρθρου 153 του Συντάγματος από οποιοδήποτε πολίτη, χωρίς οποιαδήποτε θεσμική ιδιότητα, θα αντίκειται στους σκοπούς της σχετικής συνταγματικής πρόβλεψης. Προεκτείνοντας, προβλήθηκε η εισήγηση εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα ότι το δικαίωμα υποβολής αίτησης για παύση του ανήκει στο πρόσωπο που τον διόρισε, δηλαδή τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Ο [REDACTED] έθεσε ότι αιτήσεις αυτής της μορφής γίνονται με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον και τη δημόσια τάξη και πως η σχετική συνταγματική διάταξη, το Άρθρο 153.8, σε αντίθεση με άλλες συνταγματικές πρόνοιες, δεν θέτει οποιαδήποτε προϋπόθεση ύπαρξης

έννομου συμφέροντος προκειμένου να νομιμοποιείται ο οιοσδήποτε να καταχωρήσει σχετική αίτηση.

Το Συμβούλιο καλείται να αποφανθεί επί του ερωτήματος κατά πόσον ο [REDACTED] νομιμοποιείται στην καταχώρηση αίτησης αυτής της υφής. Αναπόδραστα, το ερώτημα έχει ευρύτερες διαστάσεις και προεκτείνεται στο κατά πόσο νομιμοποιείται ο οιοσδήποτε πολίτης, έστω και υπό προϋποθέσεις, να προσφύγει ενώπιον του Συμβουλίου κατ' επίκληση του Άρθρου 153.8 του Συντάγματος και απολήγει, τελικά, στην ανάγκη καθορισμού των προσώπων που νομιμοποιούνται να το πράξουν.

Η απάντηση προϋποθέτει ερμηνεία της σχετικής συνταγματικής πρόνοιας, υπό το φως των αρχών που διέπουν την ερμηνεία συνταγματικών διατάξεων, ευρεία ανασκόπηση των οποίων γίνεται από τον Καλλή, Δ. στην *Χριστόφιας κ.ά. (1996) 3 ΑΑΔ 421, 448-454*.

Το λεκτικό του Συντάγματος ερμηνεύεται με βάση τους ίδιους κανόνες ερμηνείας οι οποίοι εφαρμόζονται σε ένα συνηθισμένο νόμο και καλά θεμελιωμένοι κανόνες ερμηνείας υπαγορεύουν πως η έννοια και πρόθεση του συνταγματικού νομοθέτη θα πρέπει να διακριβώνεται από το ίδιο το λεκτικό του Συντάγματος. Το Δικαστήριο στην πορεία της ερμηνευτικής άσκησης δεν ενδιαφέρεται, κατά κανόνα, για τα κίνητρα του

συνταγματικού νομοθέτη, χωρίς όμως να παραβλέπεται ότι πρόκειται για κείμενο Συντάγματος – τον θεμέλιο δηλαδή νόμο της χώρας - το οποίο δεν πρέπει να ερμηνεύεται με στενή, σχολαστική, έννοια αλλά με ένα ευρύτερο φιλελεύθερο πνεύμα. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι το Δικαστήριο είναι ελεύθερο να διευρύνει ή να διαστρέψει το λεκτικό του Συντάγματος επ' ονόματι του συμφέροντος οποιαδήποτε νομικής ή συνταγματικής θεωρίας ή ακόμα προς το σκοπό κάλυψης παραλείψεων ή διόρθωσης υποτιθέμενων σφαλμάτων (*Δ.Θ. Τσάτσος «Συνταγματικό Δίκαιο», τόμος Α, 1994, σελ. 260 και επ., Η.Μ. Seervai “Constitutional Law of India”, 2^η έκδοση, σελίδα 19*).

Ο χρυσός κανόνας ερμηνείας, λοιπόν, είναι ότι οι λέξεις πρέπει να διαβάζονται με τη συνήθη, φυσική και γραμματική τους έννοια. Αυτός είναι και ο βασικός κανόνας ερμηνείας ενός Συντάγματος. Στις λέξεις, μέσω των οποίων συντελείται η μεταβίβαση της σκέψης του νομοθέτη στη σκέψη του κάθε πολίτη, θα πρέπει να δοθεί η απλή γραμματική έννοια. Αν αυτή είναι καθαρή και δεν καταλήγει σε άτοπα αποτελέσματα ή μεγάλες δυσχέρειες, δεν εγείρεται περαιτέρω ζήτημα ερμηνείας. Εάν όμως η απλή έννοια των λέξεων οδηγεί σε άτοπα αποτελέσματα ή δυσχέρειες, προκύπτει η ανάγκη καταφυγής σε εξωγενή βοηθήματα, προκειμένου να δοθεί ερμηνεία προς αποφυγή των δυσχερειών αυτών. Εν τέλει, το Σύνταγμα ναί μεν πρέπει να ερμηνεύεται με τρόπο ώστε να εφαρμόζεται η

βούληση εκείνων που το έχουν υιοθετήσει, αλλά η γλώσσα που έχουν χρησιμοποιήσει αποτελεί τον πιο σημαντικό παράγοντα για τον καθορισμό αυτής της βούλησης (*Τσάτσος ανωτέρω, σελ. 465 και "Rottschaefer on Constitutional Law" σελ. 16-17*).

Υπό το πρίσμα των πιο πάνω αρχών θα επιχειρήσω να καθορίσω το επίμαχο εννοιολογικό περιεχόμενο του υπό αναφορά Άρθρου, με κύριο προσανατολισμό τη γραμματική ερμηνεία των λέξεων που έχει χρησιμοποιήσει ο ίδιος ο συνταγματικός νομοθέτης, σε συνάρτηση με τη μέθοδο της λογικής, αλλά και της τελεολογικής ερμηνείας.

Το Συμβούλιο καθιδρύθηκε δυνάμει του Άρθρου 153.8(1) του Συντάγματος και κέκτηται αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίζει επί παντός θέματος αναφερομένου, μεταξύ άλλων, στην απόλυση του Προέδρου και των Μελών του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Το Άρθρο 153.7(4) του Συντάγματος προνοεί ότι οι Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου απολύονται λόγω αναρμόστου συμπεριφοράς, όπως ισχύει, αντίστοιχα, και για το πρόσωπο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, κατ' ακολουθία των διαλαμβανομένων στο Άρθρο 112.4 του Συντάγματος, όπου καθορίζεται ότι ο υπό αναφορά αξιωματούχος υπηρετεί με τους ίδιους όρους που καλύπτουν τους Δικαστές του

Ανωτάτου Δικαστηρίου και δεν απολύεται «ειμή υφ' ους όρους και καθ' ον τρόπον οι δικασταί ούτου».

Αντικείμενο του Άρθρου 153.8, είναι η καθίδρυση Συμβουλίου, συγκεκριμένου δηλαδή σώματος, στο οποίο και εναποτίθεται η αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίζει επί θεμάτων που αφορούν τον, καθ' οιονδήποτε τρόπο, τερματισμό του διορισμού ή την απόλυση τόσο Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, όσο και, κατ' ανάλογο τρόπο, αυστηρά καθορισμένων, από το ίδιο το Σύνταγμα, αξιωματούχων του κράτους. Συγκεκριμένα, του Γενικού Εισαγγελέα, του Γενικού Ελεγκτή, των Μελών της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας και του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας. Αποκλειστικός σκοπός θέσπισης της παραγράφου 8 του πιο πάνω άρθρου είναι η διασφάλιση του ελέγχου αλλά και της εκδίκασης των υπό αναφορά αξιωματούχων από σώμα Ανώτατων Δικαστών, στο οποίο εναποτίθεται αποκλειστική αρμοδιότητα, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται, στον υπέρτατο δυνατό βαθμό, η, χωρίς άλλες παρεμβολές, ακριβοδίκαιη κρίση και, συνακόλουθα, να θωρακίζεται αφενός η ανεξαρτησία των εν λόγω αξιωματούχων, αλλά και το δημόσιο συμφέρον αφετέρου.

Στην υπό εξέταση συνταγματική παράγραφο δεν καθορίζεται ποια πρόσωπα νομιμοποιούνται να εισάγουν αίτηση προς ενεργοποίηση των

εξουσιών του Συμβουλίου, σε αντίθεση με τα προβλεπόμενα από άλλα Άρθρα του Συντάγματος σε σχέση με διαδικασίες δικαστικής φύσεως εις βάρος άλλων αξιωματούχων. Όπως, για παράδειγμα, διαλαμβάνεται στα Άρθρα 44 και 45 αναφορικά με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όπου τη σχετική αίτηση εισάγει ο Γενικός Εισαγγελέας. Το Σύνταγμα της Κύπρου χαρακτηρίστηκε ως το λεπτομερέστερο στον κόσμο (*S.A. de Smith "The new Commonwealth and its Constitution" σελ. 285*). Αναμενόμενο και λογικό θα ήταν, υπό τις συνθήκες, εάν ο συνταγματικός νομοθέτης επιθυμούσε να καθορίσει συγκεκριμένα και μόνο πρόσωπα ως νομιμοποιούμενα να προσφύγουν στο Συμβούλιο να το έπραττε. Εφόσον απέφυγε τέτοιο καθορισμό, το Δικαστήριο δεν έχει εξουσία να διευρύνει το λεκτικό του συγκεκριμένου Άρθρου προς κάλυψη, θεωρούμενων, παραλείψεων.

Η φράση που απαντάται στο εδάφιο (2) της παραγράφου 8 του Άρθρου 153 «*Το συμβούλιον τούτο κέκτηται αποκλειστικήν αρμοδιότητα να αποφασίζει*» έχει κυρίαρχη σημασία, λογικά ερμηνευόμενη, ως προς τον καθορισμό των προσώπων τα οποία νομιμοποιούνται να προσφύγουν ενώπιόν του. Εκ της φύσεώς της, η παροχή αποκλειστικής αρμοδιότητας αποκλείει την παρεμβολή οποιουδήποτε άλλου θεσμικού οργάνου ή προσώπου. Δεν νοείται δηλαδή η υποβολή οποιουδήποτε παραπόνου εναντίον των προαναφερθέντων αξιωματούχων οπουδήποτε αλλού, ειμή

μόνο ενώπιον του Συμβουλίου. Σε διαφορετική περίπτωση, εάν για παράδειγμα το παράπονο υποβαλλόταν στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ή τον Γενικό Εισαγγελέα ή σε άλλο θεσμικό όργανο, προς τον σκοπό εξέτασης, εκ πρώτης όψεως, της όποιας βασιμότητας ή σοβαρότητάς του, ούτως ώστε ανάλογα φιλτραρισμένο να κατέληγε ενώπιον του Συμβουλίου, θα οδηγούσε σε άσκηση αρμοδιότητας, κατά παράβαση της συνταγματικής πρόβλεψης, από αναρμόδιο πρόσωπο, ήτοι πέραν του συνταγματικά καθορισμένου, του Συμβουλίου. Απόλυτα σχετική με την πιο πάνω θέση ήταν και η προσέγγιση του Συμβουλίου στην *Αίτηση Αρ. 1/2015*, που αφορούσε την απόλυση του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα, ημερομηνίας 24.9.2015. Κρίθηκε, στη σελίδα 22, ότι, «*Σε κάθε περίπτωση κριτής της εν λόγω μεμπτής συμπεριφοράς ή της δημιουργίας ευλόγων αμφιβολιών (ως προς την καταλληλότητα άσκησης των καθηκόντων του αξιώματος) σε τρίτους παραμένει το Συμβούλιο.*»

Προεκτείνοντας – και γενικεύοντας - θα ήταν αντινομικό και θα παραβίαζε τον πυρήνα του Κράτους Δικαίου, αν γινόταν αποδεκτό ότι δεν υπάρχει δυνατότητα υποβολής παραπόνου από οποιονδήποτε πολίτη σε σχέση με μεμπτή συμπεριφορά αξιωματούχου. Με αυτό ως δεδομένο και με δεδομένο επίσης ότι αποκλειστική αρμοδιότητα κέκτηται το Συμβούλιο και, συνεπώς, δεν αφήνονται περιθώρια εξέτασης έστω και εκ πρώτης όψεως του παραπόνου από οποιοδήποτε άλλο θεσμικό όργανο, προβάλλει

το ερώτημα: σε τί θα εξυπηρετούσε η υποβολή του παραπόνου στο άλλο αυτό θεσμικό όργανο και η μέσω αυτού μεταφορά του, αφιτράριστου, ενώπιον του Συμβουλίου;

Κατ' ακολουθία των πιο πάνω, είναι σαφές, από τη γλωσσική διατύπωση, τη λογική αντίκριση και διάρθρωση του Άρθρου 153.8, ότι ο κάθε πολίτης δύναται να προσφύγει ενώπιον του Συμβουλίου. Αποδοχή διαφορετικής ερμηνείας - ερμηνείας δηλαδή η οποία θα οδηγούσε στην παρεμβολή άλλου θεσμικού οργάνου ή προσώπου μεταξύ του παραπόνου του οποιουδήποτε πολίτη και της κατάληξής του στο Συμβούλιο - θα καταστρατηγούσε την συνταγματικά κατοχυρωμένη, αποκλειστική αρμοδιότητα του Συμβουλίου, αλλά και θα παραβίαζε το δικαίωμα του Αξιωματούχου εναντίον του οποίου στρέφεται το παράπονο, να ακουστεί σε κάθε στάδιο της διαδικασίας εξέτασης του παραπόνου που τον αφορά. Δικαίωμα που διασφαλίζεται από το εδάφιο (3) της παραγράφου 8 του Άρθρου 153.

Επικαλέστηκε η πλευρά του Εντιμού Γενικού Εισαγγελέα τον κίνδυνο μετατροπής της διαδικασίας σε λαϊκή αγωγή (*actio popularis*), στην περίπτωση κατά την οποία πρόσωπα, άλλα από θεσμικά, θα νομιμοποιούνταν να προσφύγουν ενώπιον του Συμβουλίου.

Στο Διοικητικό Δίκαιο είναι παγιωμένη η αρχή ότι ο προσφεύγων θα πρέπει να έχει έννομο συμφέρον, αλλά και προσωπικό, άμεσο, ενεστώς και συγκεκριμένο, ως προϋπόθεση του παραδεκτού της αίτησής του. Είναι, ακριβώς, το έννομο συμφέρον, στο οποίο ενυπάρχει ο ιδιαίτερος έννομος δεσμός και η πρόκληση άμεσης ατομικής βλάβης στο διοικούμενο, που δικαιολογεί την αμφισβήτηση εκ μέρους του της νομιμότητας της πράξης της διοίκησης. Αυτό, βεβαίως, στα πλαίσια της ανάλογης πρόνοιας του Άρθρου 146.2 του Συντάγματος.

Η παράγραφος 1, όμως, του πιο πάνω Άρθρου, ως είχε, είναι διαφωτιστική και ως προς τη δυνατότητα προσφυγής δυνάμει του υπό εξέταση Άρθρου 153.8. Διαλάμβανε ότι *«Το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον κέκτηται αποκλειστικήν δικαιοδοσίαν να αποφασίζει οριστικώς και αμετακλήτως επί πάσης προσφυγής»*. Είναι υπό το φως αυτής της αποκλειστικής αρμοδιότητας που δεν είναι επιτρεπτή η παρεμβολή άλλου οργάνου προς εξέταση ύπαρξης ή μη εννόμου συμφέροντος από προσφεύγοντα. Επαφίεται στο ίδιο το Δικαστήριο η εξέταση τέτοιου ζητήματος σε κάθε περίπτωση και υπό το φως των γεγονότων που την περιβάλλουν.

Δεν είναι, συνεπώς, νοητή η στέρηση, από οποιονδήποτε, της δυνατότητας εισαγωγής αίτησης ενώπιον του Συμβουλίου εκ του λόγου

και μόνο ότι δεν περιβάλλεται θεσμικής ιδιότητας. Αλλωστε, το άμεσο έννομο συμφέρον του κάθε πολίτη στις περιπτώσεις των υπό αναφορά αξιωματούχων είναι ιδιαίτερης μορφής και δεν εξαντλείται στο νοηματικό εύρος που καλύπτει το έννομο συμφέρον, όπως αυτό απαντάται στα πλαίσια του Διοικητικού Δικαίου. Συνταντίζεται με το δικαίωμα υποβολής παραπόνου σε κάθε περίπτωση όπου είναι δυνατή η τεκμηρίωση ανάρμοστης συμπεριφοράς, ήτοι, όπως καθορίστηκε στην *Αίτηση 1/2015 ανωτέρω*, συμπεριφοράς τόσο μεμπτής, ώστε να καθιστά το πρόσωπο που είναι υπόλογο γι' αυτήν, ανίκανο να συνεχίσει να ασκεί τα καθήκοντα του αξιώματός του κατά τρόπο έντιμο, ορθό και εξυπηρετούντα το δημόσιο συμφέρον, το οποίον το αξίωμα προορίζεται να εξυπηρετεί.

Το δημόσιο συμφέρον δεν εξυπηρετείται με τον, άνευ συνταγματικού ερείσματος, περιορισμό των προσώπων τα οποία νομιμοποιούνται να προσφύγουν ενώπιον του Συμβουλίου, αλλά με τη διαφάνεια και τη διασφάλιση του δικαιώματος του κάθε πολίτη να προβάλει τεκμηριωμένη αίτηση προς επίκληση ανάρμοστης συμπεριφοράς αξιωματούχου.

Ασφαλιστική δικλείδα προστασίας των αξιωματούχων που καλύπτονται από την καθορισμένη στο άρθρο 153.8 διαδικασία από κακόβουλες ή προδήλως αβάσιμες κατηγορίες, υφίσταται, δεδομένης της προβλεπόμενης από τον κανονισμό 4 του περί του Συμβουλίου του Ανωτάτου Δικαστηρίου

(Έλεγχος και Διαδικασία) Διαδικαστικού Κανονισμού του 2015, δυνατότητας του Συμβουλίου να απορρίψει, σε οποιοδήποτε στάδιο, έκδηλα αβάσιμες αιτήσεις. Πολύ περισσότερο όταν οι αιτήσεις αυτές αφορούν σε πράξεις που δεν καλύπτονται από το νοηματικό εύρος του όρου «ανάρμοστη συμπεριφορά» και οι οποίες γίνονται κατά την ενάσκηση των δικαστικών καθηκόντων των Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, για τις οποίες παρέχεται, προς το δημόσιο συμφέρον, πλήρης ασυλία, κατ' ακολουθία του Άρθρου 153.10 του Συντάγματος ή όταν αφορούν σε ενέργειες που εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εντιμου Γενικού Εισαγγελέα και στην κρίση του – συνταγματικά κατοχυρωμένη - ως προς τη δίωξη ή μη προσώπων, κρίση η οποία επίσης δεν εμπίπτει στο πεδίο επίκλησης «ανάρμοστης συμπεριφοράς», ούτε και υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο.

Κατ' ακολουθία όλων των πιο πάνω, είναι η κατάληξή μου, ότι η αξίωση για απόρριψη της κυρίως αίτησης λόγω έλλειψης νομιμοποίησης καταχώρησής της, δεν μπορεί να εξετασθεί και αποφασισθεί εκ προοιμίου και αποσπασματικά, στη βάση δηλαδή και μόνο της απουσίας θεσμικής ιδιότητας στο πρόσωπο του Αιτητή. Είναι η αποτίμηση από το Συμβούλιο των γεγονότων που περιβάλλουν την κυρίως αίτηση που θα οδηγούσε στην τελική κρίση περί ύπαρξης ή μη νομιμοποίησης καταχώρησής της, και υπό το πρίσμα πάντα των εξουσιών που κέκτηται το Συμβούλιο, της εμβέλειας

του όρου «ανάρμοστη συμπεριφορά» και της ασυλίας ή της μη άσκησης δικαστικού ελέγχου για συγκεκριμένες πράξεις κάποιων αξιωματούχων.

Στην υπό κρίση περίπτωση, φαίνεται, εκ πρώτης τουλάχιστον όψεως, ότι τα γεγονότα που αποτυπώνονται στην κυρίως αίτηση παραπέμπουν σε άσκηση συνταγματικά κατοχυρωμένης και δικαστικά ανεξέλεγκτης αρμοδιότητας του Εντιμου Γενικού Εισαγγελέα. Στοιχείο που θα ήταν μοιραίο για την τύχη της κυρίως αίτησης. Δεδομένου όμως ότι στο παρόν στάδιο υπό εξέταση ήταν μόνο το ζήτημα της νομιμοποίησης, εκ της ιδιότητας και μόνο του Αιτητή, αποσυναρτημένο δηλαδή από το περιεχόμενο της κυρίως αίτησης, δεν θα ήταν επιτρεπτή η περαιτέρω εξέταση των γεγονότων που περιβάλλουν την κυρίως αίτηση χωρίς να ακουγόντουσαν προηγουμένως, ως θέμα αρχής, τα δύο εμπλεκόμενα μέρη.

Α.Ρ. ΛΙΑΤΣΟΣ, Δ.

ΣΦ.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY